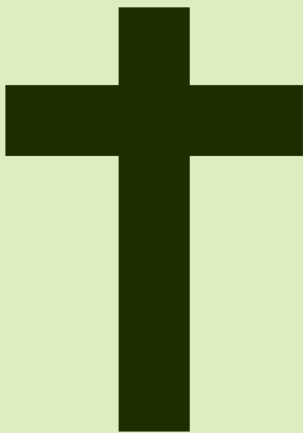

Luka

The Gospel According to Luke in the Chergash dialect of the
Vlax Romani language

Luka

The Gospel According to Luke in the Chergash dialect of the Vlax Romani language

copyright © 2018 Pioneers

Language: Chergash (Romani, Vlax)

Dialect: Chergash

Translation by: Pioneers

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners. Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2024-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 May 2024 from source files dated 10 May 2024
1e2d0214-3d12-5bbc-b29b-eea1aae09a1b

Contents

Luka	1
----------------	---

E Lukašči Bahtali Nevimata

Akaja Bahtali nevimata ramosarda o manuš savesko akhardolas Luka, vo sas doktori thaj misionari savo putuilas e apostole Pavlesa (dik Kol 4,14; Flm 24; 2. Tim 4,11) thaj nas Židovo. Akaja knjiga opisujil e Isusesko bijandipe, trajo, sikaipe, čudurja, lesko smрто po trušul, vaskrsenje andar e mule thaj vi o vaznesenje po nebo. Jek katar e glavne tema akale Bahtale nevimako si kaj o Isus pherel e obećanja savo dijas o Del e Izraelešće ando Purano zaveto ali isto kaj e Bahtali nevimata naj samo pale Židovurja već vi pale okola save naj Židovurja. Ande akaja Bahtali nevimata o Isus sikavelas e but e teme, uključujući vi e molitva, e Sveto Duho, bah, zahvalnost thaj e love. Akaja knjiga isto gajda sikavel sar o Isus sastarelas thaj jartolas e bezeha e bute manušende, uključujući vi okolen save sas zurale nasvale ili opsednime e bendenca, čoren, bezehalen, odbacime manušen thaj e bute manušnjjen. O Luka akava ramosarda, verovatno varekaj katar 65. brš posle o Hristo.

O Luka ramol lil e Teofilešće pale e Isusesko trajo

¹ Poštuime Teofile, ramov tuće zbog godova kaj but džene line te ramon okola događajurja save o Del obećisarda majsigo prekal e prorokurja, a save dogodisajle maškar amende. ² Von godova ramosardine prema okova so majanglal phendine e očevicurja

thaj sluge e Alavešće. ³ Zato vi me odlučisardem Teofile, te ramov tuće sa po redo, pošto pomno sa katar o početko istražisardem, ⁴ gajda aveja sigurno kaj si okova sikavipe savo primisardan pouzdano.

O anđeo navestil kaj bijandola o Jovano savo bolela

⁵ Ande vrjama kana vladilas o Judejsko caro o Irod, sas varesavo rašaj savo akhardolas Zaharije andar e Avijasko rašajesko redo. A lešči romnji sas isto andar e Aronosko pleme. Lako alav sas Jelisaveta. ⁶ A liduj sas pravedne anglo Del, thaj trainas sa po zakono thaj pe okova so sas odredime anglo Gospod, bi manako. ⁷ A naslen čavra, kaj e Jelisaveta našti ačhelas khamni, a liduj već phurile.

⁸ Jek đes kana o Zaharija služilas e Devlešće ando Hramo kaj po dužnost avilo o redo kana lešči grupa rašaja trubunas te služin, ⁹ prema e rašajengo običaj odabirisardine les gajda kaj čhudine e kocka te del ando Svetišće e Gospodesko te kadil. ¹⁰ Pale vrjama kana kadilaspe ando Hramo, sa o them sas avri thaj molinaspe.

¹¹ A e Zaharijašće sikadilo o anđeo e Gospodesko savo ačhelas pe desno rig e žrtvenikosko katar savo kadilaspe. ¹² Kana dikhla les o Zaharije, zurale darajlo.

¹³ A o anđeo phendas lešće: "Na dara, Zaharija! Kaj si ašundi čiri molitva: e romnji čiri e Jelisaveta bijanela tuće čhave thaj tu dele alav Jovan. ¹⁴ Zbog leste aveja bahtalo thaj radosno thaj e buten raduila lesko bijandipe. ¹⁵ Kaj avela baro anglo Gospod. Či pijela mol niti pimo savo matarel. Pherdola e Sveto Duhosa još ando di pire dejako. ¹⁶ Vo boldela e but Izraelconen e Gospodešće lende Devlešće. ¹⁷ Džala anglo Gospod sago glasniko pherdo duho thaj sila, sago o proroko Ilija. Pomirila e daden lende

čhavenca a e nepokorne umurja boldela gajda te prihvatin o razumnost okolengo save sí pravedne. Pripremila e theme pale e vrjama kana o Gospod avela.”

¹⁸ A o Zaharija phendas e anđelošće: “Sar me džanava kaj godova avela čače? Kaj me sem purano thaj e romnji mungri dija ande pire purane brš.”

¹⁹ A o anđeo phendas lešće: “Me sem o anđeo Gavriilo, savo ačhav anglo Del te služiv thaj bičhaldio sem te čerav svato tuva thaj te javiv tuče akaja bahtali nevimata. ²⁰ A akana andar godova kaj či pačajan zanemija thaj naštik čereja svato džiko đes dok či avel e vrjama pale godova thaj mungre alava či pherdon.”

²¹ A o them ažućarelas avri e Zaharija thaj začudisajle so gaći zadržisajlo ando svetište e Hramosko. ²² A kana napokon inljisto, naštik čerelas svato, nego e znakonenca probisardas te phenel lenđe so sas ando Hramo thaj von haćardine kaj sas les viđenje ando svetište e Hramosko.

²³ Thaj kana završisajle e đesa lešće službaće ando Hramo o Zaharije đelotar čhere. ²⁴ A posle godola đesa, lešći romnji e Jelisaveta ačili khamni thaj pandž čhon či inkljelas avri andar piro čher thaj motholas: ²⁵ “O Gospod milostivo dikhlas pe mande kaj fuljardas mandar o ladžavo anglo them.”

O anđeo navestisarel kaj bijandola o Isus Hristo

²⁶ Kana e Jelisaveta sas khamni šov čhon, o Del bičhaldas e anđele Gavriilo ando cikno galilejsko gav savo akhardolas Nazaret, ²⁷ ke Marija savi sas još čhej thaj sas mangli palo manuš, savo akhardolas Josif, savo sas potomko e carosko Davidosko. ²⁸ Kana o anđeo dijas late andre phendas laće: “Raduisar tut, kaj o Del si pherdo milosti prema tute! O Gospod si tusa.”

²⁹ Pe godola alava e Marija uznemirisajli thaj počnisarda te gndil so značil godova pozdrav. ³⁰ A o anđeo phendas laće: “Na dara Marija! Kaj o Del iskažisardas tuče piri ljubav.” ³¹ Ake ačheja khamni thaj bijaneja čhave saves deja alav Isus. ³² Vo avela baro thaj akhardola Čhavo e Majbare Devlesko thaj o Gospod Del dela les autoriteto te vladil sago o caro David savo sas lesko prapapo. ³³ Vo vladila e Jakovešće plemenova džiko veko thaj lešće carstvošće či avela krajo.

³⁴ A e Marija phendas e anđelošće: “Sar godova avela kana sem još čhej?”

³⁵ A o anđeo phendas laće: “O Sveto Duho fuljela pe tute thaj e sila e Majbare Devlešći avela pe tute thaj zasenila tut. Zato vi okova savo bijandola avela sveto thaj akhardola o Čhavo e Devlesko. ³⁶ Ake vi čiri bibi e Jelisaveta, ačili khamni ande piri purani vrjama thaj avela lat čhavo. Okojo isto manušnji pale savi phenenas kaj naštik avel lat čhavra, već si šov čhon khamni. ³⁷ Kaj, e Devlešće khanči naj nemoguće!”

³⁸ A e Marija phendas lešće: “Ake, sluškinja sem e Gospodešći, neka avel mande pe čire alava.” Thaj o anđeo đelotar latar.

E Jelisaveta pindžardas kaj o čhavro ande Marijako đi si o Mesija

³⁹ Varesave đesa majposle e Marija siđardas ande gorsko krajo e Judejako. ⁴⁰ Kana aresli okote dija ande Zaharijasko čher thaj pozdravisajli e Jelisavetava. ⁴¹ Kana e Jelisaveta ašunda e Marijako pozdrav, o čhavro

huklo ando lako đi, a e Jelisaveta pherdili e Sveto Duhosa. ⁴² Pale godova e bahtatar čhtas muj e bare glasosa: “Maj blagoslovime san tu, Marijo, katar sa e manušnja thaj blagoslovime o čhavro ande čiro đi. ⁴³ Savi čast si man, te tu e dej mungre Gospodešći aves mande! ⁴⁴ Kaj ake čim o pozdrav čiro avilo džike mungre kan, e bahtatar o čhavro huklas ande mungro đi. ⁴⁵ Blago tuće kaj pačajan kaj pherdola okova so phendas tuće o Gospod!”

E Marija slavil e Devle

⁴⁶ E Marija askal phenda:

“Barjarel e duša mungri e Gospode!

⁴⁷ Thaj raduilpe o duho mungro e Devlešće mungre Spasitelješće.

⁴⁸ Kaj milostivo dikhla pe mande pe piri ponizno sluškinja, katar akana sa e manuša akharena man blagoslovime.

⁴⁹ Kaj o silno Del, savesko si alav sveto, ćerdas mande baro lačhipe.

⁵⁰ Kaj o Del si milostivo;

e milost lešći si katar e čang džike čang okolende save daran lestar.

⁵¹ Pire moćno vastesa ćerel silne dela thaj odbacisardas pestar okolen save si barikane ande pire ile.

⁵² Čhudas tele katar o prestolje e vladaren, a vazdas e poniznonen.

⁵³ E bokhalen čaljarda e lačhipeja, a e barvalen mukla čuće vastenca.

⁵⁴ Huklo ando pomoć pire slugende e Izraelconende thaj či bistardas te avel milostivo

⁵⁵ sago kaj obećisardas amare prapaponende, e Avramešće thaj lešće potomkonende dži ko veko.”

⁵⁶ A e Marija ačhili ke Jelisaveta varekaj katar trin čhon thaj askal boldape ćhere.

Bijandilo o Jovano savo bolelas

⁵⁷ A e Jelisavetaće avili e vrjama te bijanel thaj bijanda čhaves. ⁵⁸ Kana ašundine laće komšije thaj laći familija kaj o Gospod sas gajda lačo thaj milostivo prema late, raduisajle zajedno lasa. ⁵⁹ A kana e čhavres sas ohto đes o them ćidape po obred te obrezin e čhavre. Thaj line te den les alav Zaharija, sago kaj bučhol lesko dad. ⁶⁰ Ali e Jelisaveta phendas: “Na! Lesko alava avela Jovan!”

⁶¹ A von phendine laće: “Pa khonik ande ćiri familija či bučhol gajda.”

⁶² Zato e znakonenca phučline e čhavrešće dades sar vo kamel te del alav e čhavres. ⁶³ O Zaharija manglas e pločica pe savi šaj te ramol thaj ramosardas: “Jovan si lesko alav.” Thaj savora začudisajle. ⁶⁴ Thaj odma o Del putardas lesko muj thaj oslobodisardas lešći čhib thaj o Zaharija pončisardas te ćerel svato thaj te slavil e Devle.

⁶⁵ A e Devlešći dar lija sa lende komšijen po gorsko krajo e judejako thaj ćerelaspe svato pale akala dogadžaja. ⁶⁶ Thaj savora save ašundine pale akala dogadžaja, gndinas thaj phučenaspes ande peste: “So avela katar akava čhavro? Čačes si o vas e Gospodesko pe leste.”

E Zaharijasko proročanstvo

⁶⁷ O Zaharije, o dad e čhavresko, pherdilo e Sveto Duhosa, thaj prorokuisardas alavenca:

- 68 "Blagoslovime o Gospod o Del e Izraelosko kaj avilo thaj izbavisarda pire theme!
 69 Vazdas amende silno spasitelje andar o potomstvo pire slugasko e Davidesko,
 70 sago kaj dumut obečisardas po muj pire svete prorokonengo
 71 kaj izbavila men katar amare dušmaja thaj andar e vas savorende save mrzin men.
 72 Sas milostivo amare prasadende thaj ispunisardas piro sveto savezo,
 73 e solah savi dija e Avramešće amare pra dadešće.
 74 Izbavisarda men andar amare dušmajende vas, te šaj služisaras lešće bi darako,
 75 ando svetost thaj ande pravda angle leste dokle god sam džude.
 76 A tu, Jovane čhaveja mungreja, akhardoja proroko e Majbare Devlesko kaj džaja anglo Gospod te lačhares lesko drom.
 77 Sikaveja e Devlešće theme sar te pindžaren o spasenje kroz o jartipe lenđe bezehendar.
 78 Zbog e bari milost amare Devlešći, osvanila amende andar e visine e nevi detharin
 79 te anel svetlo okolende save train ando tunjariko thaj ande dar katar o smrto thaj te upravisares amare korakurja po drom e miroško."
 80 A o čhavro Jovano barjolas thaj zuravolas ando duho. Kana barjilo, trailas ande pustinja sa dok či započnisardas e javno služba angle Izraelcurja.

2

E Isusesko bijandipe

¹ Ande godoja vrjama kana bijandilo o Jovano, inkljisti e zapoved katar o rimsko caro Avgusto te sa o them savo trailas ando Rimsko carstvo avel ramome ando popis stanovništva. ² Akava sas o prvo popis kana o Kvirinije vladilas e Sirijava. ³ Savora teljardine te prijavinpe palo popis ande gava kaj sas bijande lenđe pra papurja.

⁴ Gajda vi o Josif teljardas andar o gav Nazaret andar e galilejsko regija, ando Vitlejem e judejsko regija kaj sas o David bijando, kaj o Josif sas potomko e carosko Davidesko ⁵ te prijavilpe palo popis zajedno pire verenicasa e Marijasa savi sas khamni. ⁶ Dok sas ando Vitlejem avili laći vrjama te bijanel. ⁷ Bijandas pire prvo čhaves, pačardale thaj čhutale ande jasle kaj nas than ande gostijonica.

E anđelurja navestisaren e pastirende e Isusesko bijandipe

⁸ Ande godoja isto regija savi sas paše pašo Vitlejem sas e pastirja save inčarenas e račaći straža pe pašnjakurja ke pire bakhre. ⁹ Andar jekhvar o anđeo e Gospodesko ačhilo maškar lenđe thaj obasjaisarda len e slava e Gospodešći, a von zurale darajle. ¹⁰ A o anđeo phendas lenđe: "Na daran! Kaj ake, anav tumende e Bahtali nevimata pe bari bah sa e themešće. ¹¹ Kaj ađes bijandilo tumende o Spasitelj, savo si o Gospod Hrist ando gav kaj bijandilo o caro David! ¹² Ake o znako pe savo pindžarena les: arachena e čhavre pačarde sar pašljol ande jasle."

¹³ Ande data e anđelošče pridružisajli e bari vojska anđelurja thaj slavinas e Devle alavenca:

¹⁴ “Slava e Devlešče ande nebeske visine, thaj pe phuv miro e themešče save si pe lešči volja!”

¹⁵ Čim e anđelurja boldinepe ando nebo, e pastirja phenenas jek avrešče: “Hajde džas džiko Vitlejem, te dikhas so godova okote dogodisajlo, so phendas amende o Gospod.”

¹⁶ Sigo aviline ando than o Vitlejem thaj arakhline e Marija, thaj e Josife thaj e čhavres savo pašljol ande jasle. ¹⁷ A kana dikhline e čhavres, e pastirja phendine savorende sa so o anđeo phendas lenđe palo čhavro.

¹⁸ A savora save ašunenasa e pastiren divisajle okolešče so phenenas. ¹⁹ A e Marija zapamtisardas sa akala alava thaj stalno gndilas pale lenđe ²⁰ Pale godova e pastirja boldinepe palpale, hvalinas thaj slavinas e Devle pale sa so dogodisajlo sago kaj vi phendas lenđe o anđeo.

²¹ A kana avilo o ohtoto đes sar o čhavro bijandilo, trubuine te obrezin e čhavres, thaj dine les alav Isus, sago kaj phendas o anđeo dok još e Marija či ačhili khamni.

O Isus thaj e Marija ando Hramo te pheren o zakono

²² Kana navršisajle e đesa katar lengo šilaipe prema e Mojsijesko zakon indardine e čhavres ando Jerusalem te sikaven les e Gospodešče ²³ (sago kaj si ramome ando zakono e Gospodesko: “Svako prvo bijando, a muško čhavo neka posvetilpe e Gospodešče”) ²⁴ thaj den e žrtva (sago kaj phenel e Gospodesko zakon: “duj grlice ili duj terne goluburja”).

O Simeon dičhel e Mesija thaj prorokuil

²⁵ Ande godoja vrjama trailas ando Jerusalem varesavo manuš alavesa Simeon. Vo sas zurale pravedno thaj pobožno manuš. O Sveto Duho sas pe leste thaj ažučarelas te avel o Mesija te izbavil o Izrael. ²⁶ A o Sveto Duho već objavisardas lešče kaj či merela dok či dičhel e Gospodešče Mesija.

²⁷ Potaknime katar o Sveto Duho avilo ando Hramo baš kana o dad thaj e dej anenas e čhavre e Isuse te izvršin okova so rodelas o Mojsijesko zakon.

²⁸ O Simeon lija e čhavres ande pire vas thaj hvalisarda e Devle alavenca:

²⁹ “Akana, Gospode, šaj me čiro sluga te merav ando miro sago kaj phendan.

³⁰ Kaj e jakha mungre dikhline o spasenje čiro,

³¹ savo pripremisardan angle sa o them,

³² o svetlo te prosvetlil aver themen pe slava čire themešči e Izraelošči.”

³³ E Isusesko dad thaj lešči dej divisajle okolešče so o Simeon phenelas pale leste. ³⁴ O Simeon askal blagoslovisarda len thaj phendas e Isusešče dejače e Marijače: “O Del odredisardas pale akava čhavro te e but e manušenđe ando Izrael avel palo propast thaj butenđe palo vaskrsenje. Vo si odredime te avel e Devlesko znako, ali o but o them odbacila les. ³⁵ Akava avela sar te sikadon e gndimata save si garade ande but e ile. A vi tuće korkoraće o mačo hvarela čiro ilo.”

E Ana hvalil e Devles palo Mesija

³⁶ A okote sas vi e Devlešči proročica savi akhardolas Ana, e Fanuilovešči čhej, voj sas andar e Asiresko pleme thaj sas zurale purani. Trailas pire romesa samo efta brš, ³⁷ a pale godova trailas korkoro sar udovica dži ke

ohtovardeš thaj štar brš. Voj sas stalno ando Hramo, služilas e Devlešće deseja thaj e račava, postilas thaj molilaspe. ³⁸ Thaj samo so o Simeon završisardas vi voj avili thaj hvalilas e Devles thaj phenelas palo Isus savorende save ažučarenas te o Del otkupil o Jerusalim.

³⁹ Kana e Isusešći dej thaj lesko dad dine gata so sas po zakono e Gospodesko, boldinepe ande Galileja ando piro gav Nazaret. ⁴⁰ A o čhavro Jovano barjolas thaj zuravolas thaj pherdolas mudrost, a e milost e Devlešći sas pe leste.

E Marija thaj o Josif roden e Isuse ando Hramo

⁴¹ E Isusesko dad thaj lešći dej svako brš džanas ando Jerusalim ande đesa kana sas o prazniko Pasha. ⁴² A kana sas e Isuse dešuduj brš, von aviline Lesa ando Jerusalim te slavin o prazniko. ⁴³ Kana sas gata godola đesa, thaj kana boldenaspe čhere, o čhavro Isus ačhilo ando Jerusalim, a o Josif thaj e čhavrešći dej e Marija či džangline kaj si vo. ⁴⁴ Nego gndisardine kaj si e društvasa anglal. Kana nakhlo već jek đes phiripe počnisardine te roden les maškar e familija thaj maškar okola kasa džanenas. ⁴⁵ Sar či arakhline les boldinepe ando Jerusalim te roden les. ⁴⁶ Thaj o trito đes arakhline les ando Hramo sar bešel maškar e sikavne thaj čholas kan lende thaj phučelas len. ⁴⁷ A savora save ašunenas les divisajle lešće gođaće thaj lešće odgovorende.

⁴⁸ Kana dikhline les začudisajle, a lešći dej phendas lešće: “Čhaveja! Sostar čerdan amende gadava? Ake me thaj čiro dad e darasa rodam tut.”

⁴⁹ A o Isus phendas lenđe: “Sostar rodine man zar či džangline kaj me trubul te avav ando čher mungre Dadesko?” ⁵⁰ Ali von či hačardine so o Isus kamlas te phenel lenđe.

⁵¹ Askal boldape lenca ando Nazaret thaj čholas kan lende. A e dej lešći lelas sama pe sa akala dogadžurja ande piro ilo. ⁵² A o Isus napreduilas ande mudrost thaj barjolas ande milost anglo Del thaj anglo them.

3

O Jovano savo bolelas pripremil o drom palo Isus

¹ Sas dešupandžto brš sar vladilas o caro Tiberija e rimske carstvos, o Pontije Pilato vladilas e judejava, o Irod vladilas e galilejava, a lesko phral o Filip vladilas ande Itureja thaj ande Trahonitada, o Lisanije vladilas ande Avilina, ² o Ana thaj o Kajafa sas e šorvale rašaja, a o Del askal objavisardas piro alav e Jovanošće e Zaharijašće čhavešće ande pustinja. ³ Thaj o Jovano savo bolelas nakhlas e sasti okolina oko e reka e Jordan thaj propovedilas e themešće kaj e manuša trubun te obratinpe e Devlešće te jartol lenđe bezeha thaj te bolenpe. ⁴ Sago kaj ramol ando Sveto lil e prorokosko Isaijasko:

“Vo si o glaso savo čhol muj ande pustinja:

‘Pripremin o drom palo Gospod,
vorton e staze pale leste!

⁵ Neka svako dolina pherdol
a svako gora neka slegnilpe!
Sa e bande droma neka ispravinpe
thaj e grbave droma postanina ravne.

⁶ Thaj svako manuš dičhela o spasenje savo avel katar o Del.’”

⁷ O Jovano phenelas okolende save avenas te bolenpe: "Tumen e sapešće čhavra! Koli upozorisarda tumen te našen katar e Devlešći bari holji savi avel? ⁸ Sikaven tumare trajosa thaj tumare delenca kaj odvoisajle katar o bezeh thaj kaj obratisajle e Devlešće. Na hohaven tumen kaj si tumende dosta te phenen: 'Amen sam e Avramešće potomkurja,' kaj phenav tumende kaj o Del šaj vi katar akala bara te vazdel čhavra e Avramešće." ⁹ Kaj o tover e Devlešće sudosko več si čhutino po koreno e kaštesko. Svako kaš savo či bijanel lače plodurja činelape thaj čhudela pes ande jag.

¹⁰ Askal o them phučlales: "So askal te ćeras?"

¹¹ A o Jovano phendas lenđe: "Kas si duj gada neka del jek okole kas naj. Thaj kas si habe neka del okoles kas naj."

¹² Aviline vi e carinikurja te o Jovane bolelen thaj phendine lešće: "Sikamneja, so amen te ćeras?"

¹³ A o Jovane phendas lenđe: "Na roden majbut porezo nego so odredil tumende e vlast."

¹⁴ E vojniskurja isto phučline: "A amen so te ćeras?"

A vo phendas lenđe: "Khonikastar na len love pe sila, na optužin khonikas hohamne thaj aven zadovoljno tumare poćinava."

¹⁵ Ande godoja vrjama o them ažućarelas e Mesija thaj savora ande pire ile phućenaspe te naj možda o Jovano Mesija. ¹⁶ Zato o Jovano phendas savorende: "Me bolava tumen e pajesas, ali avel vareko pale mande ko si majmoćno mandar, kašće me najsem dostojno ni e haravlja pe sandale te putrav. Vo bolela tumen e Sveto Duhosa thaj e jagasa. ¹⁷ Vo si spremno te losarel o kućin e đivesko katar e pleva. O điv ćidela thaj spremila ande piri žitnica, a e pleva dela jag e jagasa savi naštik mudardol." ¹⁸ Thaj but kasave opomene o Jovano phendas e themešće thaj navestilas lenđe e Bahtali nevimata.

¹⁹ A o Irod o vladari kas o Jovano ukorisarda zato kaj lijas e Irodijada savi sas romnji lešće phralešći, thaj pale sa aver bilaćhimata save ćerda, ²⁰ pe sa godova još vi e Jovane čhuda ande tamnica.

O Jovano bolel e Isuse

²¹ Kana o Jovano bolelas sa e themes, bolape vi o Isus. Dok o Isus molisajlo, putajlo o nebo, ²² thaj fuljisto pe leste o Sveto Duh o ando telesno obliko sago golubo, thaj andar o nebo ašundilo o glaso savo phendas: "Tu san mungro voljeno Čhavo. Tu san mungri bah!"

E Isusesko poreklo

²³ Kana o Isus započnisardas e javno služba katar o Del, sas les varekaj katar trjanda brš. Inćarelaspe kaj si o Isus čhavo e Josifesko.

O Josif sas e Ilijesko čhavo,

²⁴ o Ilija sas e Matatesko čhavo,

a o Matat e Levijesko čhavo,

o Levije sas e Melhijesko čhavo,

o Melhi sas e Janajesko čhavo,

o Janaj e Josifesko čhavo,

²⁵ o Josif sas e Matatesko čhavo,

o Matatija sas e Amosesko čhavo,

o Amos sas e Naumasko čhavo,

o Naum sas e Eslijesko čhavo,

o Eslija sas e Nangejesko čhavo,
²⁶ o Nangej sas e Maatesko čhavo,
o Maat sas e Matatijesko čhavo,
o Matatija sas e Semeinasko čhavo,
o Semein sas e Josihesko čhavo,
o Josih sas e Jodasko čhavo,
²⁷ o Joda sas e Joananesko čhavo,
o Joanan sas e Risasko čhavo,
o Risa sas e Zorovavelesko čhavo,
o Zorovavel sas e Salatiilesko čhavo,
o Salatiil sas e Nirijasko čhavo,
²⁸ o Niri sas e Melhijasko čhavo,
o Melhi sas e Adijasko čhavo,
o Adi sas e Kosamesko čhavo,
o Kosam sas e Elmadamesko čhavo,
o Elmadam sas e Iresko čhavo,
²⁹ o Ir sas e Isusesko čhavo,
o Isus sas e Eliezeresko čhavo,
o Eliezer sas e Jorimesko čhavo,
o Jorim sas e Matatesko čhavo,
o Matat sas e Levijesko čhavo,
³⁰ o Levije sas e Simeonesko čhavo,
o Simeon sas e Judasko čhavo,
o Juda sas e Josifesko čhavo,
o Josif sas e Jonamesko čhavo,
o Jonam sas e Eliakimesko čhavo,
³¹ o Eliakim sas e Melejasko čhavo,
o Meleja sas e Menasko čhavo,
o Mena sas e Matatesko čhavo,
o Matata sas e Natanesko čhavo,
o Natan sas e Davidesko čhavo,
³² o David sas e Jesejesko čhavo,
o Jesej sas e Jovidesko čhavo,
o Jovid sas e Voozesko čhavo,
o Vooz sas e Salmonesko čhavo,
o Salmon sas e Naasonesko čhavo,
³³ o Naason sas e Aminadavesko čhavo,
o Aminadav sas e Adminesko čhavo,
o Admin sas e Arnijesko čhavo,
o Arni sas e Esromesko čhavo,
o Esrom sas e Faresesko čhavo,
o Fares sas e Judasko čhavo,
³⁴ o Juda sas e Jakovesko čhavo,
o Jakov sas e Isakosko čhavo,
o Isak sas e Avraamesko čhavo,
o Avram sas e Tarasko čhavo,
o Tara sas e Nahoresko čhavo,
³⁵ o Nahor sas e Seruhesko čhavo,
o Seruh sas e Ragavesko čhavo,
o Ragav sas e Falekesko čhavo,
o Falek sas e Everesko čhavo,

o Ever sas e Salasko čhavo,
³⁶ o Sala sas e Kainamesko čhavo,
 o Kainam sas e Arfaksadesko čhavo,
 o Arfaksad sas e Simesko čhavo,
 o Sim sas e Nojesko čhavo,
 o Noje sas e Lamehesko čhavo,
³⁷ o Lameh sas e Matusalinesko čhavo,
 o Matusalin sas e Enohesko čhavo,
 o Enoh sas e Jaretlesko čhavo,
 o Jaret sas e Malaleilesko čhavo,
 o Malaleil sas e Kainamesko čhavo,
³⁸ o Kainam sas e Enosesko čhavo,
 o Enos sas e Sitesko čhavo,
 o Sit sas e Adamesko čhavo,
 o Adam sas e Devlesko čhavo.

4

O beng iskušil e Isuse

¹ O Isus, pherdo e Sveto Duhosa, boldape katar e reka Jordan thaj o Sveto Duho indardale ande pustinja, ² okote o beng iskušilas las štarvardeš đesa thaj khanči či hala pale godoja vrjama, a kana nakhline godola đesa vo bokhajlo.

³ A o beng phendas lešće: “Ako san Čhavo e Devlesko, phen akale barešće te postanil mangro.”

⁴ A o Isus phendas lešće: “Ando Sveto lil ačhel ramome: ‘Či trail o manuš samo katar o mangro.’ ”

⁵ O beng indarda les pe vuči gora thaj sikadas lešće sa e carstvrja akale themešće ando treno e jakhako. ⁶ Thaj phendas lešće o beng: “Tuće dava sa akaja vlast thaj e slava lendi, kaj si mande predaima thaj me šaj te dava len kašće me kamav. ⁷ Ako peres pe koča angle mande thaj slavis man, sa avela čiro.”

⁸ A o Isus phendas lešće: “Ando Sveto lil ačhel ramome: ‘De koča samo anglo Gospod čiro Del, thaj jedino les slavisar.’ ”

⁹ Thaj o beng indarda les ando Jerusalem thaj čhuta les po vrho e Hramosko thaj phendas lešće: “Ako san tu Čhavo e Devlesko, čhude tut katar tele ¹⁰ kaj ando Sveto lil ramol:

‘Pire andelende zapovedila pale tute
 te len sama pe tute’,

¹¹ thaj:

‘von pe vas indarena tut
 te či pećes e pungresa ando bar.’ ”

¹² A o Isus phendas lešće: “Ramome si vi akava: ‘Na iskušisar e Gospode čire Devle.’ ”

¹³ Thaj kana o beng završisarda te iskušil les, đelotar lestar pale varešoči vrjama.

O Isus boldape ande galilejako krajo

14 O Isus boldape ando galilejako krajo pherdo e Sveto Duhošće silava thaj o glaso pale leste buljilo pe sasto godova krajo. 15 Sikavelas pe lende sinagoge, thaj savora šukar mothonas pale leste.

O Isus sas tradino andar o Nazaret

16 Thaj avilo ando gav savo akhardolas Nazaret kaj barilo thaj pe piro obiĉajo ando savato dija ande sinagoga thaj uštilo te ĉitol. 17 Dine les o lil katar o proroko Isaija, putardas o lil thaj arakhla o than kaj si ramome:

18 "O Duho e Gospodesko si pe mande
zato makhlas mungro šoro e uljeja thaj biĉhalda man
te anav e Bahtali nevimata e ĉorende,
biĉhalda man te propovediv e phanglende kaj avena mukline,
thaj e korende kaj diĉhena,
a e muĉime kaj avena oslobodime

19 thaj te proglasiv o brš milosti e Gospodesko".

20 Phandada o Lil, dijala ko sluga thaj bešlo te sikavel, a savora save sas ande sinagoga diĉhenas pe leste. 21 Thaj počnisarda te phenel lende: "Aĉes akava Lil savo ašundine tumare kanenca pherdilo."

22 Savora phenenas sa majšukar pale leste thaj divinaspe e šukar alavende kaj inkljenas andar lesko muj thaj phenenas: "Naj li akava o ĉhavo e Josifeso?"

23 Askal phendas lende: "Tumen mande bi sumnjako mothona akaja poslovica: 'Doktorina! Sastar korkoro tut!' Ćer vi akate ande ĉiro gav kaj barilan so ašundam kaj ĉerdan ando Kafarnaum." 24 Askal aĉhilo majdur te mothol: "Ĉaĉes phenav tumende: 'Nijek proroko ĉi laĉhe avilo ande piro gav kaj bajrilo.'

25 A ĉaĉes phenav tumende: E but udovice sas ando Izrael ande vrjama kana sas o Ilija proroko, askal o nebo phandadilo pe trin brš thaj šov ĉhon thaj sas bari bok pe sasti phuv e Izraelošći. 26 Ali nijeĉaĉe lendar nas biĉhaldo o Ilija osim varesave udovicaĉe ando gav Sarepta, savo sas ando Sidonsko krajo. 27 Thaj but gubavcurja sas ando Izrael pale vrjama kano sas o Jelisej proroko ali ni jek lendar ĉi sastilo nego samo o Neman andar e Sirija."

28 Thaj savora ande sinagoga zurale holjajle kana ašundine akava. 29 Uštile thaj tradine les avri andar o gav thaj indardine les po vrho e gorako kaj sas sazidome lengo gav te ĉhuden les opral. 30 Ali vo nakhlo maškar lende thaj ĉelotar.

O Isus tradel e neĉiste duhos

31 Thaj avilo ando galilejsko gav savo akhardolas Kafarnaum thaj sikavelas len ando savato. 32 A o but o them ĉudilaspe lešće sikavipešće kaj lesko svato sas pherdo sile.

33 Ande sinagoga sas varesavo manuš ande savo sas bilaĉho duho e bendesko, vo ĉhtas muj zurale glasosa: 34 "So kames amendar, Isuse andar o gav Nazaret? Avilan te uništis men? Džanav ko san: Sveco e Devlesko."

35 A o Isus zapovedisardas lešće: "Phandav ĉiro muj thaj inklji andar leste!" Askal o bilaĉho duho harada les angle savorende, inkljisto andar leste thaj ni cara ĉi naudisardas lešće.

³⁶ Savora sas but začudime thaj phenenas jek avrešće: “Sosko si godova svato, te ando autoriteto thaj ande sila zapovedil e bilače duhonende thaj von inkljen!” ³⁷ Thaj o glaso pale leste buljilo pe sa e okolne thana.

O Isus sastarel e Simonešće sokra

³⁸ Kana inkljisto andar e sinagoga, dija ande Simonesko čer. E Simonešće sokra astardas e bari groznica, pa zamolisardine les te sastarel lat. ³⁹ Vo bandilo paše late thaj zapovedisardas e groznicače te mučela thaj e groznica nestanisardas. Voj odma uštili thaj ačhili te služil len.

O Isus sastarel e buten nasvalen

⁴⁰ Kana nakhlas o savatosko đes, sa e nasvalen katar razne nasvalimata, anenas len ko Isus, a vo pe savorende čholas pire vas thaj von sastonas. ⁴¹ A vi e bilače duhurja inkljenas andar e but e manuša thaj čhonas muj thaj phenenas: “Tu san Čhavo e Devlesko!” A vo pretilas lenđe thaj zabranisardas lenđe te na čeren svato, kaj von džanenas kaj si vo o Hristo.

⁴² A kana svanosardas o đes, inkljisto thaj đelotar po pusto than. A o them rodela les . Kana arakhlina les avile leste thaj kamline te ačhaven les te na džaltar lendar. ⁴³ A vo phendas lenđe: “Vi e manušenđe andar e aver gava trubul te anav e Bahtali nevimata pale Devlesko carstvo, kaj zato o Del bičhaldala man.” ⁴⁴ Thaj nastavisarda te propovedil pe judejske sinagoge.

5

O Isus akharel e sikavnen te sledin les

¹ Jekhvar kana o Isus ačhelas pe obala ko galilejako jezero, o them spidelaspe pe leste te ašunen o alav e Devlesko. ² O Isus lija sama e duj čamcurija kaj ačhenas pe obala andar save inkljistine e ribarja thaj halavenas pire mreže. ³ Thaj dija ande jek katar o čamco savo sas e Simonesko thaj zamolisardas les te spiden les cara majdur katar e obala. Bešlo andre thaj počnisardas te sikavel e theme andar o čamco.

⁴ A kana o Isus ačhilo te čerel svato e themešće, phendas e Simonešće: “Otplovisar okote kaj si handuk o paj thaj čhude e mreže čire thaj astar e mačhen.” ⁵ A o Simon phendas lešće: “Sikavneja! Sasti rjat trudisajlam thaj khanči či astardam, ali ako tu gajda phenes, čhudava e mreže.” ⁶ Kana čerdine godova, astardine but mače, gači kaj pharjonas lenđe mreže. ⁷ Dine znako pire drugarende ando aver čamco te aven te pomožin len. Kana von aviline, pherdine e liduj čamcurija gajda kaj gata potonisardine.

⁸ A kana dikhlas o Simon Petar, pelo pe pire koča angle Isusešće pungre thaj phendas: “Džatar mandar, Gospode! Me sem bezehalo manuš.” ⁹ Thaj sas ando čudo o Petar thaj savora save sas lesa zbog e bute e mače kaj astardine. ¹⁰ A gajda vi o Jakov thaj o Jovano sas ando čudo. Von sas e čhave e Zevedeješće thaj e drugarja e Simonešće. A o Isus phendas e Simonešće: “Na dara! Katar akana e manušen astareja sago e mačhen.”

¹¹ Thaj crdine e čamcurja pe phuv, mukline sa thaj teljardine pale leste.

O Isus sastarel e manuše katar e guba

¹² Kana sas o Isus ande jek gav, dijas pe jek manuš savo sas sa ande guba. Dikhla e Isuse thaj pelo angle leste e mujesa džike phuv, thaj zamolisarda les: “Gospode! Te kames šaj te sastares man katar e guba.”

¹³ Vo čhuta po vas pe leste thaj phendas: “Kamav, av sasto!” Thaj e guba odma peli lestar. ¹⁴ A o Isus zapovedisardas lešće: “Na phen khonikašće, nego dža thaj sikav tu e rašaješće thaj prinesisar čiri žrtva palo čiro sastepe, sar odredisardas o Mojsije. Godova avela sago dokazo e manušeŋde.”

¹⁵ A o glaso pale leste još majbut buljolas thaj o but o them čidelaspe te ašunen les thaj te sastarel len katar lenđe nasvalimata. ¹⁶ A vo đelotar ande pustinja te molilpe e Devlešće.

E Isuse si vlast te jartosarel e bezeha

¹⁷ Jek đes dok o Isus sikavelas e themes, bešenas lesa e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar save aviline andar sa e galilejske gava, judejske thaj andar o Jerusalem. A e sila e Gospodešći sas e Isuseja te sastarel e nasvalen. ¹⁸ Askal aviline varesošće manuša save indarenas pe nosilje e manušes savo sas lino. Kamline te anen les andre thaj te čhon les anglo Isus. ¹⁹ Ali, sar katar o but o them naštik dine lesa andre, linepe po krovo e čheresko thaj kroz o krovo muklinele tele zajedno e nosiljasa maškare anglo Isus.

²⁰ Kana o Isus dikhla lengo paćipe, phendas e line manušešće: “Manušeja, jartompe tuće čire bezeha.”

²¹ E fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar počnisardine te gndin: “Ko si akava kaj hulil po Del? Ko šaj te jartosarel e bezeha osim o Del?”

²² A o Isus džangla lenđe gndimata thaj phendas lenđe: “Sostar gajda gndin ande tumare ile? ²³ So si maj loće te phenelpe: ‘Jartime si tuće će bezeha’ ili te phenelpe: ‘Ušti thaj phir’? ²⁴ Dokaživa tumenđe kaj man, e Čhaves e Manušešće, si vlast pe phuv te jartosarv e bezeha.” Askal phendas e line manušešće: “Tuće phenav: ‘Ušti, le čire nosilje thaj džatar tuće čhere!’ ”

²⁵ Vo odma uštילו angle lenđe thaj lija pe soste pašljolas thaj đelotar pire čherešće thaj hvalilas e Devle. ²⁶ Savora sas ando čudo, slavinas e Devle thaj pherde dar phenenas: “Čđurja ađes dikhlam!”

O Isus akharel e Levije (savo akhardolas vi Matej)

²⁷ Pale godova o Isus inkljisto thaj dikhla e cariniko savo bučholas Levije kaj bešel po than kaj počinelas pe o porezo thaj phendas lešće: “Av pale mande.” ²⁸ O Levije mukla sa, uštילו thaj teljarda pale leste.

²⁹ Pale godova o Levije čerdas lešće ande piro čher bari gozba. Leja pale sinija bešenas but carinikurja thaj vi aver manuša. ³⁰ Askal e fariseja thaj lenđe sikavne e Mojsiješće zakonestar počnisardine te mrmljan pe leste thaj phendine lešće učenikonenđe: “Sostar han thaj pijen e carinikonenca thaj e bezehalenca?”

³¹ A o Isus phendas lenđe akaja izreka: “ ‘Či trubun e saste manuša e doktore nego e nasvale’. ³² Gajda vi me či avilem te akharav e pravednikonen, nego e bezehalen te boldenpe katar pire bezeha ko Del.”

E Isuse phučen palo posto

³³ Von askal phendine lešće: “Sostar e Jovanošće učenikurja često postin thaj molinpe, isto gajda vi e farisejenđe učenikurja, a čire či postin nego han thaj pijen?”

³⁴ A o Isus phendas lenđe: “Tuguin li e svaturja dok si o džamutro lenca? Nisar! ³⁵ Nego avela o đes kana otmina lendar e džamutre thaj askal postina ande godola đesa.”

³⁶ O Isus phendas lenđe još jek paramiči ande slike: “Khonik či činel o nevo kotor katar e nevi haljina te suvel pe purani haljina. Ako godova ćerel, e nevi haljina čhindola, a e purane haljinaće či ačhela o kotor katar e nevi haljina. ³⁷ Khonik či čhol e nevi mol ande purani morčhaći trasta, kaj e nevi mol pharavela e trasta thaj e mol čhordola, a e morčhaći trasta propadnila. ³⁸ Nego e nevi mol ande nevi morčhaći trasta trubul te čholpe. ³⁹ Thaj khonik ko pijel e purani mol, či kamel e nevi, kaj phenel e purani mol si majlači.”

6

O Čhavo o Manušesko si majbaro katar o savato

¹ Jek savato kana o Isus načhelas maškar e njive, lešće učenikurja trgonas o điv e vastenca thaj hanas. ² A varesave katar e fariseja phendine e Isusešće: “Sostar ćeren, okova so po zakono naj muklo te ćerelpe savatone?”

³ A o Isus phendas lenđe: “Sigurno čitosardine ando Sveto lil so o David ćerdas, kana vo thaj okola save sas lesa bokhajle a nas len so te han. ⁴ Dijas ande Devlesko ćer thaj lijas e svete mangre save či tromal te hal khonik osim e rašaja, hala thaj dija vi okolende save džanas pale leste.”

⁵ Thaj phendas lenđe: “Kaj me, o Čhavo e Manušesko, gospodari sem e savatosko.”

O Isus sastarel savatone

⁶ A jek aver savato, o Isus dija ande sinagoga thaj sikavelas, a kote sas jek manuš e šuće vastesa. ⁷ E fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar inčarenas e jakha pe leste te dičhen dali sastarela ando savato te došaren les. ⁸ A vo džanglas e gndimata lenđe thaj phendas e manušešće e šuće vastesa: “Ušti thaj ač maškare.” A vo uštilo thaj ačhilo angle manuša.

⁹ A o Isus phendas lenđe: Te phučav tumen: “Dali tromalpe savatone te ćerelpe lačhipe ili bilačhipe, o trajo te spasilpe ili te hasarelpe?” A von samo ačhenas. ¹⁰ O Isus dikhlas pe lende savorende thaj phendas e manušešće e šuće vastesa: “Inzar čo vas.” A vo ćerda gajda thaj o vas lesko sastilo thaj sas sasto sago vi aver. ¹¹ A e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar holjajle thaj ćerdine svato maškar pende so te ćeren e Isuseja.

O Isus akharel e apostolen

¹² Ande godoja vrjama o Isus đelo pe gora te molilpe. Okote ačhilo sasti rjat thaj molilaspe e Devlešće. ¹³ Thaj kana avilo o đes, akhardas pire e učenikonen thaj losarda maškarlende e dešudujen, thaj akharda len apostolurja a lenđe alava sas:

¹⁴ O Simon (saves akharenas Petar), thaj

o Andrija (e Petresko phral),

o Jakov thaj

o Jovan,

o Filip thaj

o Vartolomej,

¹⁵ o Matej thaj

o Toma,

o Jakov (savo sas čhavo e Alfejevesko) thaj
 o Simon (savo sas pobunjeniko),
 16 o Juda (čhavo e Jakovesko), thaj
 o Juda (andar o gav Iskariot, savo izdaisarda les).

Blago okolenđe save pouzdinpe ando Del

17 Pale godova o Isus fuljisto lenca tele katar e gora thaj ačhilo po ravno than. Okote sas baro brojo lešće učenikurja thaj o silno them andar o krajo e judejako, andar o Jerusalimo, andar e tirske thaj andar e sidonske gava pašo more. 18 Von aviline te ašunen les thaj te sastarel len katar lenđe nasvalimata, a avenas vi okola saven mučinas e bilačhe duhurja, a o Isus oslobodilas len. 19 Thaj sa o them rodelas te čhon pire vas pe leste, kaj andar leste inkljelas e sila thaj von sa sastonas.

20 Vo dikhla pe pire učenikurja thaj phendas:
 "Blago tumenđe save sen čore,
 kaj si tumaro e Devlesko carstvo.

21 Blago tumenđe save sen akana bokhale,
 kaj čaljona.

Blago tumenđe save akana roven,
 kaj asana.

22 Blago tumenđe kana e manuša mrzana tumen,
 kana odbacina tumen, kana ladžarena tumen,
 thaj kana phenena pale tumenđe kaj sen bilačhe,
 zbog godova kaj pačan ande mande, ando Čhavo e Manušesko!

23 Radujin tumen ande godola đesa thaj čhelen e bahtatar, kaj bari si tumari nagrada po nebo! Kaj sa godova bilačhipe isto gajda amaro them čerelas amare prorokonenđe ande lenđi vrjama.

24 Ali teško tumenđe save sen akana barvale,
 kaj već primisardine e uteha tumari.

25 Teško tumenđe kaj sen akana čaljarde,
 kaj bokhavona.

Teško tumenđe kaj asan akana,
 kaj rovena thaj tuguina.

26 Teško tumenđe kana savora lačhe mothona pale tumenđe,
 kaj isto gajda amaro them čerelas amare hohamne prorokonenđe ande lenđe vrjama."

Aven bare ileja okolenđe save mrzan tumen

27 "Ali tumenđe save ašunen phenav: Volin tumare dušmajen! Čeran lačhipe okolenđe save mrzan tumen! 28 Blagoslovin okolen kaj den tumen romaja! Molin tumen e Devlešće pale okola save vredo tumen. 29 Ako vareko pečel tut pe jek rig e muješći, bolde lešće vi aver rig. Ako vareko lijas čiro ogrtači, deles vi čiro gad. 30 Ko mandel tutar vareso, de les. A okolestar kaj otmil čiro, na rode palpale. 31 Thaj askal sar kaman te čeren e manuša tumenđe, gajda čeren vi tumen lenđe.

32 Ako volin samo okolen save tumen volin, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale volin samo okolen save len volin. 33 Thaj ako čeren lačhipe samo okolenđe kaj tumenđe čeren lačhipe, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale čeren gajda. 34 Thaj te den udžile samo okolen katar save ažučaren te bolden tumenđe, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale den e bezehalen udžile te šaj palem dobin palpale.

³⁵ Volin tumare dušmajen, éeren lenđe lačhipe, den len udžile thaj na ažučaren khanči te bolden tumenđe. Ako éeren gajda, avela bari tumari počin, thaj avena čhave e Majbarešće, kaj si vo lačo čak vi okolende kaj si nezahvalne thaj vi e bilačhenđe. ³⁶ Aven dakle bare ileja sago kaj si vi tumaro nebesko Dad bare ileja.”

*O Isus sikavel te na avas licemerne
(Mt 7,1-5)*

³⁷ Na sudin thaj či sudilape tumenđe. Na osudin thaj či avena osudime. Jartosaren thaj jartolape tumenđe. ³⁸ Den thaj dela pe tumenđe. Čhordola pe tumenđe ande angalja lachi mera, nabime, čhinosardi thaj preobilno kaj sošće merava merin kasave merava merilape tumenđe.

³⁹ Thaj phendas lenđe akaja paramiči ande slike: “Dali šaj o koro e kore te vodil? Či li perena liduj ande hv? ⁴⁰ Nijek učeniko naj majbaro katar piro sikavno. Svako savo si sikado dži ko krajo, avela sago vi o sikavno lesko.

⁴¹ Sostar dičhes e kaštešči prušuk ande jak čire phralešči, kana či hačares o baro kaš ande čiri jak? ⁴² Sar šaj phenes čire phralešće: ‘Phrala, ažučar te inkalav e kaštešči prušuk savi si ande čiri jak’, kana ni korkoro či hačares o baro kaš ande čiri jak? Licemernona! Majsigo inkal o baro kaš andar čiri jak thaj majlače dičeja e kaštešči prušuk te inkales andar čire phralešči jak.”

Sova si pherdo ilo godova inkljel po muj

⁴³ Lačo kaš či bijanel bilače plodurja, a bilačo kaš či bijanel lače plodurja. ⁴⁴ Kaj svako kaš pe piro plodo pindžarelpe. E smokva thaj e drak či kušenpe katar e kangre. ⁴⁵ O lačo manuš andar e lači riznica pire ilešči inkalel lačhipe, a o bilačo manuš andar piro bilačo ilo inkalel o bilačhipe, kaj andar o muj inkljel sova si pherdo o ilo.

O godáver si pačivalo e Isusešće alavenđe

⁴⁶ “Sostar akharen man: ‘Gospode! Gospode!’ A naj sen pačivale okolešće so phenav tumenđe? ⁴⁷ Sikavava tumenđe pe kaste anel svako savo avel mande, ašunel mungre alava thaj si pačavilo mungre alavenđe: ⁴⁸ Slično si sago o manuš savo agajda čerdas piro čher: hanadas handuk thaj čhuta o temelji pe stena. Kana avili e poplava, o paj navalisarda po čher, ali naštik haradale kaj sas lače sagradime. ⁴⁹ A kova savo ašundas mungre alava a naj pačavilo mungre alavenđe, vo si sago o manuš savo vazdas piro čher pe phuv bi temeljesko, pe savo navalisarda o paj, odma harada o čher thaj katar godova čher sas bari ruševina.”

7

E kapetanesko pačipe

¹ Kana o Isus dija gata sa godola alava anglo them, dija ando gav Kafarnaum. ² Varesave rimske kapetano sas robo savo sas nasvalo po smrto, a vo sas lešće but drago. ³ A kana o kapetano ašundas palo Isus, bičhaldas lešće e židovske starešinen thaj molisarda les te avel te sastarel lešće slugo. ⁴ A von aviline ko Isus thaj počnisardine ilestar te molin les alavenca: “Zaslužisarda te éeres lešće godova, ⁵ kaj volil amare theme thaj vo vazdas amende e sinagoga.”

⁶ A o Isus teljarda lenca. Thaj kana sas već paše ko čer, bičhald a kapetano pire drugaren leste te phenen lešće: "Gospode! Na truditu, kaj Najsem dostojno te des ande mungro čer. ⁷ Zato vi či incara man dostojno te avav angle tute, nego samo phen alav thaj o sluga mungro sastola. ⁸ Kaj vi me sem manuš tale vlast thaj si man tale mande vojnukurja. Thaj kana phenav ječešće: 'Dža!', vo džaltar. Thaj kana phenav averešće: 'Av!', vo avel. Thaj kana phenav mungre robošće: 'Čer godova!' vo čerel."

⁹ A kana godova ašundas o Isus, zadivisajlo e kapetanošće thaj boldape ko them savo džalas pale leste thaj phendas: "Phenav tumenđe: kasavo pačipe či arakhlem ke nijek manuš ando Izrael!" ¹⁰ A kana okola kaj sas bičhalde katar o kapetano boldinepe čere, arakhlina e robo kaj si sasto.

O Isus vazdel andar e mule e udovicaće čhaves

¹¹ Pale godova o Isus teljarda ando gav savo akhardolas Nain. Pale leste džans e učenikurja thaj o but o them. ¹² Kana avilo paše ke gavesko vudar, baš askal inkalenas e mule, čhave savo sas jedinco pire dejako savi sas udovica. Lava sas o but o them andar o gav. ¹³ Kana dikhlala o Gospod, sažalisajlo pe late thaj phendas laće: "Na rov!" ¹⁴ Pale godova avilo ko mohto, čhuta pire vas pe leste thaj o kola kaj inđarenas o mohto ačhiline. A vo phendas: "Čhaveja, tuće phenav: Ušti!" ¹⁵ O mulo vazdape, bešlo thaj počnisarda te čerel svato. A o Isus dijales lešće dejaće.

¹⁶ A savora zadivisajle thaj počnisardine te hvalin e Devle alavenca: "Baro proroko avilo maškar amende!" thaj: "O Del avilo ando pomoć pire themešće!" ¹⁷ Thaj godova glaso pale leste buljilo pe saste judejske krajurja thaj pe sasti okolina.

O Isus čerel svato palo Jovano savo bolel

¹⁸ E Jovanošće učenikurja javisardine e Jovanošće so o Isus čerdas. A vo akhardas pire dujen učenikonon ¹⁹ thaj bičhald len ko Gospod te phučen les: "Dali san tu okova saves o Del obečisardas kaj bičhalela les ili te ažučaras avres?"

²⁰ Kana akala duj manuša aresline leste, phendine: "O Jovano savo bolel bičhald amen tute te phučas tut: 'Da li san tu okova saves obečisardas o Del kaj trubul te avel, ili te ažučaras avres?' "

²¹ O Isus baš ande godova časo sastarelas e buten katar lenđe muke, razne nasvalimata thaj katar e bilače duhurja thaj e bute kore manušenđe boldas o vido. ²² A o Isus phendas lenđe: "Džan thaj phenen e Jovanošće so upravo dikhlina thaj so ašundine: e kore dičen, e bande phiren, e gubavcurja saston, e kašuče ašunen, e mule bolden pes ando trajo, a e čorende propovedilpe e Bahtali nevimata. ²³ Blago okolešće savo či sablaznilpe zbog mande."

²⁴ A Kana e Jovanošće učenikurja đeletar, o Isus počnisardas te mothol e themešće palo Jovano: "So đeline te dičen ande pustinja? E trska, savja ljuljil e balval? Na! ²⁵ So đeline te dičen? Manušes savo lija pe peste šukar drže? Na! E manuša save inđaren pe peste e šukar drže thaj train ando raskoš, von si ande carošće dvorurja. ²⁶ So dakle inkljistine te dičen? E proroko? Ej, me phenav tumenđe, vo si majbut vi katar o proroko. ²⁷ Kaj o Jovano si okova pale savo o Del phendas ando Sveto lil:

'Ake, me bičhalav angle tute mungre glasnikones thaj vo lačharela o drom angle tute.'

²⁸ Phenav tumenđe: katar sa e manuša save sas ikada bijande, khonikal naj majbaro katar o Jovano savo bolelas, a okova savo si majcikno ande Devlesko carstvo majbaro si lestar."

E mudre prihvatisaren e Isusesko thaj e Jovanosko sikavipe

²⁹ Kana sa o them thaj vi e carinikurja save sas bolde e Jovanošće boldimasa, ašundine e Isuse sar čerel svato priznaisardine kaj si e Devlesko sikavipe ispravno. ³⁰ A e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar, či kamenas te bolet len o Jovano. Von odbisardine so o Del planirisarda pale lende.

³¹ O Isus phendas: "Kasa te usporediv e manušen katar akaja generacija? Kašće si slične? ³² Lenca si sago čhavrenca save bešen po sokako thaj jek avrešće čhon muj:

'Svirosardam tumenđe veselo,
a tumen či čheldine,
đilabadam tumenđe tužno,
a tumen či rujine!'

³³ Gajda avilo o Jovano savo bolelas. Niti halas mangro niti pijelas mol, a tumen phenen: 'O bilačo duho si ande leste!' ³⁴ Avilem me, o Čhavo e Manušesko. Vi hav vi pijav, a tumen phenen: 'Dik, o manuš halapljivo thaj matarno, drugari e carinikonengo thaj e bezehalengo.' ³⁵ Savora save prihvatin e Develešći mudrost sikaven kaj si voj čači."

O Isus šaj te jartosarel e bezeha

³⁶ Varesavo farisejo zamolisarda e Isuse te hal leste. O Isus dija ande farisejsko čher thaj lijas than pale sinija. ³⁷ Kana ake avili varesošći manušnji savi sas bezehali ando gav. Ašunda kaj si o Isus pale sinija ande farisejsko čher, avili thaj andas e alabasterosko čaroro ande savo sas kuč mirisno ulje. ³⁸ Ačhili pale lešće pungre, rovelas thaj e jasvenca thovelas lešće pungre a pire balenca khoselas len. Čumidelas len thaj mačhelas len e mirisne uljeja.

³⁹ Kana godova dikhlas o fariseji savo akharda e Isuse ande piro čher, gndisardas ande peste: "Kana akava avilosas proroko, džanglasas ko si thaj sošći si akaja manušnji, savi diril les, kaj si bezehali."

⁴⁰ O Isus phendas lešće: "Simone, siman vareso te phenav tuće."

A vo phendas: "Phen, sikavneja."

⁴¹ O Isus majdur motholas: "Sas varesavo manuš savo delas averenđe udžile love. Gajda sas duj džene save sas lešće udžile. Jek sas lešće udžile pandž šela rupune lovora, a aver pandžvardeš. ⁴² Sar naštik te boldine e love save sas lešće udžile, vo jartosardas liduj dženenende o dugo. Savo lendar majbut volila les?"

⁴³ O Simon phendas: "Gndiv kaj okova savešće si majbut jartome." A o Isus phendas lešće: "Lačhe phenes."

⁴⁴ Gajda boldape ke manušnji thaj phendas e Simonešće: "Dičhes akala manušnja? Dijem ande čiro čher, a tu ni paj či dijan man te thovav mungre pungre, a voj pire jasvenca thoda mungre pungre thaj pire balenca khosla len. ⁴⁵ Tu či ni čumidan man, a voj, sar dija andre, či ačhili te čumidel mungre pungre. ⁴⁶ Uljeja mungro šoro či makhlan, a voj e mirisne kuč

uljeja mungre pungre makhlas. ⁴⁷ Zato, phenav tuće: ‘Voj sikadas but ljubav kaj si laće jartome e but e bezeha, a maj cara ljubav sikadas okova savo si maj cara svesno kaj si lešće jartome lešće bezeha.’” ⁴⁸ A o Isus phendas e manušnjaće: “Jartome si tuće círe bezeha.”

⁴⁹ A kola save sas pale sinija počnisardine te mothon maškar pende: “Ko si akava kaj vi e bezeha jartol?”

⁵⁰ A vo phendas e manušnjaće: “Zbog círo paćipe tu san spasime. Dža ando miro!”

8

E manušnja sledin e Isuse

¹ Pale godova o Isus džalas pe sa e bare thaj cikne gava, propovedilas thaj navestilas e Bahtali nevimata palo o carstvo e Devlesko. Pale leste džanas e dešuduj apostolurja ² thaj varesave manušnja saven o Isus oslobodisardas katar e bilače duhurja thaj sastarda len katar e nasvalimata: e Marija andar e Magdala, andar savi tradas eфта benga, ³ e Jovana romnji e Huzošći savo sas e Irodosko upravitelj, e Suzana, thaj but aver save pomožinas e Isusešće thaj e dešuduje apostolende pire lovenca thaj okoleja so saslena.

O Isus mothol e paramiči palo sijači

⁴ Dok još čidelaspe o but o them andar e razne gava, o Isus phendas lende akaja paramiči: ⁵ “Jek đes inkljisto o sejači te sejol. Dok sijolas, varesavo seme pelo po drom thaj o them uštada les a e čiriknja aviline thaj haline les. ⁶ Aver seme pelo pe barutni a kana inkljisto odma šučilo kaj nasle dosta vlage. ⁷ Varesavo seme pelo maškar e kangre thaj e kangre tasadine les sar barjonas zajedno lesa. ⁸ A varesavo napokon pelo pe lači phuv, niknosarda thaj bijanda šel drom majbut.” Phendas godova thaj čhuta muj: “Ašunen kana već situmen kan!”

O Isus objasnisarel e paramiči palo sijači

⁹ E učeníkurja phučline e Isuse so značil godoja paramiči. ¹⁰ A vo phendas lende: “Tumende si dino te džanen e tajne e Devlešće carstvošće, a averende si dino samo ande paramiča, kaj ando Sveto lil ačhel ramome: ‘vi ako dičen

 či primetin,
vi ako čhon kan
 či haćaren.’”

¹¹ A akava si so značil e paramiči: O seme si sago o alav e Devlesko. ¹² Okova seme savo pelo po drom si sago e manuša save ašunen o alav, ali avel o beng thaj inđarel o alav e Devlesko andar lende ile te na paćan thaj te či spasinpe. ¹³ A varesave si sago o seme savo si posadime pe barutni phuv. Kana ašunen e Devlesko alav, odma prihvatín les e bahtasa, ali naj len koreno. Varesavi vrjama paćan, ali kana aven e kušnje von peren katar o paćipe. ¹⁴ A okova seme savo pelo ande kangre si sago e manuša save ašunen o alav, ali još pe lengo drom e trajošće brige tasaven len e barvalipeja thaj akale trajošće nasladenca thaj či anen lačo plodo. ¹⁵ Okova seme savo pelo pe lači phuv si sago e manuša save ašunen o alav thaj inćarenle ando lačo thaj plemenito ilo thaj ustrain dok či anen plodo.”

Ko ašunel e Isusesko sikaípe barjola lesko duhovno haćarípe

16 "Khonikal kana del jag o stenko či čhol les talo čaro niti talo kreveto, nego čhon les po čirako, te dičhen o svetlo okola save den andre. 17 Sa so si garado thaj čerdo tajno avela sikado javno thaj inkljela po videlo. 18 Len sama sar ašunen, kaj kas si delape lešće, a kas naj lelape lestar vi okova so gndil kaj si les."

Ko si e Isusešći dej thaj lešće phral

19 Ko Isus aviline lešći dej thaj lešće phral, ali katar o but o them naštik čerdine lesa svato. 20 Vareko javisarda e Isusešće: "Čiri dej thaj čire phral ačhen avri thaj kamen te dičentu."

21 O Isus phendas lende: "Mungri dej thaj mungre phral si okola save ašunen thaj izvršisaren o alav mungre Devlesko."

O Isus smiril e oluja

22 Jek des o Isus phendas pire dešuduj učenikonende: "Hajde te nakhas pe koja rig e jezerošći." O Isus thaj lešće učenikurja dine ando čamco thaj isplovisardine. 23 Dok plovinas, e Isuse lija e lindri. Ande godova muklape e oluja po jezero. E lađica počnisarda te pherelpe e pajesa a von arakhlnepe ande bari briga pale piro trajo.

24 Aviline ko Isus, džungadine les thaj čhutine muj: "Sikavneja, sikavneja, tasadosa!"

Vo džungadilo, thaj zapovedisarda e bavlajaće thaj e talasende thaj e talasurja smirosajle thaj nastanisarda tišina. 25 A o Isus phendas lende: "Kaj tumaro pačipe?"

A von ande dar thaj ando čudo phučenar jek avres: "Ko si akava te zapovedil e paješće thaj e bavlajaće, a von te pokorisarenpe lešće?"

O Isus tradel andar o manuš e bilače duhonen

26 Askal o Isus thaj lešće učenikurja otplovisardine pe obala ke gerasinsko krajo, savo si pe koja rig katar o Galilejako jezero. 27 Dok o Isus inkljelas pe obala, avilo angle leste o manuš ande savo sas e bilače duhurja. Već dugo či inđarelas e drze pe peste, niti trailas ando čher nego trailas ande limorja. 28 Kana o manuš dikhla e Isuse, čhudape pe koča angle leste thaj ande sasto glaso čhuta muj: "So kames mandar, Isuse, majbare Devlešće čhaveja? Moliv tut na mučisar man!" 29 (Kaj o Isus zapovedisardas e bilače duhošće te inkljel andar godova manuš. Kaj već lungu vrjama o bilačo duho inčarelas les ande piri vlast, Čak vi kana phandenar les ande lančurja thaj ande okurja, o manuš trgolas e lančurja thaj o beng inđarelas les ande pustinja.)

30 O Isus pe godova phučla les: "Sar bučhos?" Vo phendas: "Legija", kaj ande leste dine e but bilače demonurja. 31 Thaj zamolisardine e Isuse te na naredil lende te džantar ando bezdan.

32 A okote ande gora sas bari gomila bale save čarjonas. Askal e demonurja zamolisardine e Isuse te mučel len te den ande bale. Thaj vo mukla len. 33 Askal e bilače demonurja inkljistine andar o manuš thaj dine ande bale. Thaj e bale pojurisardine niz o brego ando jezero thaj tasadile.

34 A kana dikhline okola manuša kaj lenas sama pe bale so sas, našline thaj phendine pe gava thaj pe okoline thana so dikhline. 35 A o them inkljisto te dičhel so sas. Avile džiko Isus thaj dikhline e manuše andar savo inkljistine e bilače demonurja sar bešel džike Isusešće pungere,

furjardo ande drze thaj saste gođasa e dar askal dijas pe lende. ³⁶ A okola kaj lenas sama pe bale phendine averende, sar o Isus oslobodisardas e manuše ande savo sas e demonurja. ³⁷ Askal e Isuse zamolisarda sa o them andar e gerasinsko krajo te džaltar lendar kaj lijalen e bari dar. O Isus dija ando čamco thaj teljarda palpale ande Galileja.

³⁸ A o manuš andar savo o Isus tradas e bilače demonen, zamolisarda e Isuse te šaj ačhel lesa, ali o Isus phendas lešče: ³⁹ “Bolde tut čhere thaj phen sa so čerda tuće o Del.” Vo đelotar thaj razglasisarda pe sasto gav so čerda lešče o Isus.

O Isus sastarel e manušnja thaj vazdel e mule čhora

⁴⁰ A kana o Isus boldape palpale pe koja rig e jezerošći, maladale o them kaj željno ažučarenas les. ⁴¹ Thaj dik, avilo o manuš kasko alav sas Jair, savo sas jek katar e vođe ande sinagoga. Thaj pelo pe pire koča angle Isusešče pungere thaj zamolisarda les te del ande lesko čher ⁴² kaj sas po meripe lešći jedino čhej savja sas varekaj katar dešuduj brš.

Dok o Isus džalas ande Jairesko čher oko leste cícidelaspe sa o them katar sa e riga. ⁴³ A maškar o them sas jek manušnji savi sas nasvali katar o godova kaj dešuduj brš thavdelas o rat latar. Sa so sasla dija pe doktorja thaj khonik naštik te sastarelas lat. ⁴⁴ Nakhli palal leste thaj astardape e čoškostar katar e Isusešći haljina, thaj o rat odma ačhilo latar.

⁴⁵ A o Isus phendas: “Ko astardape pale mungri haljina?”

Savora počnisardine te braninpe, a o Petar phendas: “Sikavneja, o but o them cícideltut thaj spidelpa, a tu phučes ko astardape pale mande.”

⁴⁶ A o Isus phendas: “Vareko astardape pale mande. Hačardem sar e sila inkljisti andar mande thaj vareko sastilo.” ⁴⁷ Kana e manušnji dikhla kaj či ačhili neprimetno, izdralas e daratar thaj peli pe koča angle leste thaj angle sasto them phendas sostar astardape pale leste thaj sar odma sastili. ⁴⁸ A vo phendas laće: “Čhejo, čiro pačipe sastardatu. Dža ando miro!”

⁴⁹ Dok o Isus još čerelas svato e manušnjasa, avilo vareko andar e Jairesko čher ko Jair savo sas vođa ande sinagoga thaj phendas: “Čiri čhej muli. Na mučisar majbut e sikavne.”

⁵⁰ Ašunda godova o Isus thaj phendas: “Na dara! Samo pača thaj voj traila!”

⁵¹ Kana o Isus areslo ando čher, či muklas khonikašče te den andre lesa osim o Petre, o Jovane, o Jakov thaj e čhorako dade thaj laće deja.

⁵² A savora save sas ando čher rovenas thaj žalinas pale čhori. A o Isus phendas lenđe: “Na roven! Či muli, nego samo sovel!”

⁵³ A von asanas lestar kaj džangline kaj muli. ⁵⁴ O Isus astarda lat palo vas thaj čhuta muj: “Čhorije, ušti!” ⁵⁵ Thaj lako duho boldape ande late thaj voj odma uštili, a vo naredisardas te denla te hal. ⁵⁶ A lako dad thaj laći dej čudisajle, a vo zapovedisarda lenđe te na phenen khonikašče so sas.

9

O Isus bičhalel e dešuduj apostolen

¹ O Isus akhardas e dešuduj apostolen thaj dijalen moć thaj vlast pe sa e bilače duhurja thaj te sastaren katar e nasvalimata. ² Bičhaldal len te

navestin e Devlesko carstvo thaj te sastaren e nasvalen. ³ Thaj phendas lende: "Na te avel tumen tumenca po drom ni rovlji, ni trasta ni so hana, ni love thaj na te avel tumen tumenca po duj haljine! ⁴ Kana den ande varesko gav, ačhen ande jek čher dok či džan ande aver gav. ⁵ Ande savo gav či primin tumen, inkljen andar godova gav thaj čhiron o praho katar tumare pungre. Godova avela znako kaj mukline les lešče sudošče."

⁶ Thaj e učenikurja teljardine majdur: obilarzinas e gava, navestinas e Bahtali nevimata thaj sastarenas e nasvalen.

O Irod si zbnime

⁷ Kana ašunda o vladiri o Irod so dogodisajlo, sas zbnime, kaj varesave phenenas kaj o Jovano savo bolelas uštulo andar e mule. ⁸ Aver phenenas pojavisajlo pe phuv o Ilija, a aver palem phendine: "Uštulo andar e mule varesavo proroko andar e purani vrjama."

⁹ A o Irod phendas: "Me čhendem e Jovanosko šoro. Ko si askal akava pale kaste gači ašunav?" Thaj rodelas prilika te dičhel e Isuse.

O Isus pravarel e but theme

¹⁰ Kana e apostolurja boldinepe katar e okolne krajurja, phendine e Isusešče sa so čerdine. Askal o Isus inčarda len pesa te avel lenca korkoro, paše pašo gav savo akhardol Vitsaida. ¹¹ Ali kana godova ašunda o them, teljarda pale leste. Vo primisarda len thaj phenelas lende pale Devlesko carstvo thaj sastardas savoren ko trubuja sastipe. ¹² Kana avilo majpaše o krajo e đeseko kasno mismere avile ko Isus majpaše e dešuduj učenikurja thaj phendine e Isusešče: "Akava si pusto krajo, a već si kasno. Muk e theme te džal pe okolne gava thaj e thana te činen pešče vareso te han! kaj sam akate ando samotno krajo?"

¹³ A o Isus phendas lende: "Tumen den len te han!"

A von phendine, "Najamen majbut katar pandž mangre thaj duj mače, osim te džas te činas hamasko pale sa o them." ¹⁴ A sas varekaj katar pandž milje muškarcurja (či đinavenas pe e manušnja thaj e čavra).

O Isus phendas pire učenikonende: "Phenen lende te bešen ande skupine po pandžvardeš džene." ¹⁵ Thaj savora bešline. ¹⁶ A o Isus lijas e pandž mangre thaj e duj mače, dikhlas prema o nebo thaj blagoslovisarda len. Askal phagla o mangro pa dija pire učenikonende te podelin e themešče. ¹⁷ Savora haline thaj čaljile. Thaj katar okova so ačhilo e themešče čidine dešuduj pherde korpe kotora mangre thaj mače.

O Petar hačarda kaj o Isus si o Hristo

¹⁸ Jekhvar dok o Isus crdape po korkoro than te molilpe, lesa sas samo lešče dešuduj učenikurja. Pale godova phučla len: "So phenel o them, ko sem me?"

¹⁹ Von phendine: "Varesave phenen kaj san o Jovano savo bolelas, aver kaj san o proroko Ilija, a trite palem kaj uštulo andar e mule varesavo katar aver purane prorokurja."

²⁰ A vo phučla len: "A tumen, so tumen phenen, ko sem me?"

A o Petar phendas: "Hristo Pomazaniko e Devlesko!"

O Isus phenel pale piro smrto

²¹ A o Isus zapovedisardas lende te na phenen khonikašče kaj si vo o Mesija. ²² Thaj phendas: "Me, o Čhavo e Manušesko, trubul but te trpisarav. E starešine, e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješče

zakonestar odbacina man. Mudarena man, a me o trito đes uštava andar e mule.”

So o manuš trubul te ćerel te avel e Isusesko ućeniko

²³ Pale godova o Isus phendas savorende: “Ako vareko kamel te avel mungro sledbeniko, neka odreknilpe korkoro pestar, nek svako đes lel piro trušul thaj nek džal pale mande. ²⁴ Kaj svako ko kamel te spasil piro trajo, hasarela les; a ko hasarel piro trajo zbog mande, godova spasila les. ²⁵ Savi korist si e manušes, ako zadobil sa o them, a korkoro pes hasarel ili pešće naudil?” ²⁶ Ko ladžal mandar thaj mungre alavendar, lestar vi me, o Čhavo e Manušesko, ladžava kana avava ande slava mungri thaj e slava mungre Dadešći thaj e svete andelendi. ²⁷ “Čačes phenav tumende: ‘Varesave save si akate tumendar či merena dok či dičhena e Devlesko carstvo.’”

O Del phenel e trin ućenikonende kaj si o Isus pomazaniko

²⁸ A kana nakhla varekaj katar ohto đes katar godola alava o Isus lijas pesa e Petre, e Jovano thaj e Jakove ande gora te molinpe. ²⁹ Dok molilaspe, lesko muj promenisajlo, a e drže pe leste postanisardine parne thaj sjajne. ³⁰ Ande godova pojavisajle duj manuša thaj ćerenas svato e Isuseja. Sas godova o Mojsija thaj o Ilija. ³¹ Pojavisajle ande slava thaj ćerenas lesa svato pale lesko smrto savo trubuja te podnesil ando Jerusalem te pherdol o Lil.

³² E Petre thaj lešće drugaren lija e lindri. Kana džungadile, dikhline lešći slava thaj duj manušen save ačhenas lesa. ³³ Thaj dok godola duj džene džanastar lestar, o Petar phendas e Isusešće: “Sikavneja, lačhe kaj sam kate. Te ćeras trin senice: jek pale tute, jek palo Mojsije thaj jek palo Ilija.” Či džanelas so phenel. ³⁴ Dok vo još ćerelas svato, pojavisajlo o oblako thaj zasinisarda len. Kana o oblako učharda len, lija len e bari dar.

³⁵ Askal andar o oblako ašundilo o glasvo savo phendas: “Akava si mungro Čhavo saves odabirisardem! Leste čhon kan.” ³⁶ Baš kana ašundilo o glasvo, o Isus ačhilo korkoro. E ućenikurja ačhenas thaj askal još khonikašće khanči či phendine pale okova so dikhline.

O Isus sastarel e čhave jedinco ande savo sas o bilačho duho

³⁷ A kana thejara o đes o Isus thaj lešće ućenikurja fuljistine katar e gora, avilo angle leste o but o them. ³⁸ Askal varesosko manuš savo sas maškar o them čhuta muj: “Sikavneja, moliv tut dik mungre čhave, kaj si mande jedinco. ³⁹ Inćarel les o bilačho duho. Andar jekhvar počnil te čhol muj; čhudel pes thaj e spuma del lešće po muj. Gata nikada či mućel les thaj uništil les. ⁴⁰ Molisardem ćire ućenikonen te traden e bilačhe duho andar leste avri ali von naštik tradine les.”

⁴¹ A o Isus phendas lenđe: “O bilačhe thaj bi paćako manušalen! Kozom semasa tumenca, a tuman či paćan. Phućaman kozom još trpiva tumen! An akaring ćire čhave!” ⁴² Dok o čhavro avelas paše, o bilačho duho harada les pe phuv thaj čhinosarda les. A o Isus zapretisardas e bilačhe duhošće thaj odma sastarda e čhave thaj dijale lešće dadešće. ⁴³ Savora divisajle okolešće so o Isus ćerdas.

Thaj dok savora čudinas pe okolešće so ćerelas o Isus, o Isus phendas pire ućenikonende: ⁴⁴ “Lačhe zapamtisaren so phenav tumende: Me, o Čhavo e Manušesko, avava dino ande vas e manušende.” ⁴⁵ Ali e

učenikurja či hačardine so motholas, kaj nas lende dino te hačaren, o značenje sas lendar garado, a daranas te phučen les te objasnil lende.

Ko si majbaro ande Devlesko carstvo?

⁴⁶ E učenikurja počnisardine te raspravinpe ko maškar lende šaj avilosas majbaro. ⁴⁷ O Isus džangla so si ande lende ile thaj lija e cikne čhavre, čhutale paše peste ⁴⁸ thaj phendas lende: “Ko god primil akale cikne čhavre zbog mande, man primil. A ko man primil, primil e Devles savo bičhalda man. O Del smatril kaj si majvažno okova savo si majponizno maškar tumende!”

Ko naj protiv tumende tumenca si

⁴⁹ Askal o Jovano phenda e Isusešče: “Sikavneja, dikhlam ječe manuš sar ande čiro alav tradel e bilače duhonen. Amen phendam lešče te na čerel godova, kaj či džal pale tute.”

⁵⁰ A o Isus phendas lešče: “Na branin lešče! Kaj ko naj protiv tumende, pale tumende si!”

O Isus po drom palo Jerusolim kroz e Samarija

⁵¹ Kana avili majpaše e vrjama te o Isus boldelpe ando nebo, vo zurale odlučisarda te džan ando Jerusalimo. ⁵² Thaj bičhalda e glasnikonen angle peste. Von đele thaj dine ande varesosko samarijsko gav te pripravim lešče than kaj račarela. ⁵³ No okote o them či kamlas te primin les kaj sas po drom palo Jerusolim. ⁵⁴ Kana godova dikhline lešče učenikurja o Jakov thaj o Jovano, phučline les: “Gospode! Kames te amen phenas te fuljel o oganj andar o nebo thaj uništil len?” ⁵⁵ A o Isus boldape lende thaj phendas lende kaj či gndin lače. ⁵⁶ Thaj deletar ande aver gav.

O Isus kamel te mukas sa thaj te teljaras pale leste

⁵⁷ Dok džanas dromesa, varesosko manuš phendas e Isusešče: “Džava pale tute kaj god tu te džas.”

⁵⁸ A o Isus phendas lešče: “E lisicen si lende jazbine, thaj e čirikljen lende gnezdurja, a man e Čhave e Manušesče naj kaj mungro šoro te čhav.”

⁵⁹ Varesave avrešče phenda o Isus: “Teljar pale mande!”

A vo phendas lešče: “Gospode, muk man majsigo te džav te prahov mungre dade.”

⁶⁰ O Isus phendas lešče: “Muk e mulen te prahon pire mulen, a tu dža thaj navestisar e Devlesko carstvo.”

⁶¹ Još vareko phendas: “Me džava pale tute Gospode, ali muk man te džav prvo te jartoman katar mungri familija.”

⁶² A o Isus phendas lešče: “Ni jek savo lel o plugo ande pire vas te oril thaj askal dičhel palpale, naj dostojno pale Devlesko carstvo.”

10

E učenikurja buljaren o carstvo e Devlesko

¹ Pale godova o Gospod odredisardas aver eftavardeš thaj duj učenikonen thaj bičhalda len po dujen angle peste ande svako gav thaj ande svako than kaj kamlas te džal. ² Majsigo so bičhalda len phendas lende: “E žetva si bari, a radnikurja si cara. Molisaren e Gospodare katar e žetva te bičhalel e radnikonen ande piri žetva. ³ Džan! Ake, bičhalav

tumen sago e bakhroren maškar e ruva. ⁴ Na inđaren tumenca ni love, ni trasta, ni so pođina. Dromesa na te hasaren tumari vrjama gajda kaj pozdravina e theme thaj čerena svato lenca.

⁵ Ande savo god čer den, prvo phenen: 'Miro akale čerešeće!' ⁶ Te avilo okote vareko dostojno palo tumaro miro, tumaro miro ačhela pe leste. A ako naj khonik dostojno tumaro miro boldelape tumende. ⁷ Kana aven ande varesosko čer, na načhen andar o čer ande aver čer, ačhen pe jek than han thaj pijen sa so inkalen angle tumende. Kaj o radniko zaslužil piri počin."

⁸ Kana den ande savo gav thaj primin tumen, han so ponudin tumen. ⁹ Sastaren e nasvalen save si ande godova gav thaj phenen lenđe: Akaleja pašilo tumenđe e Devlesko carstvo! ¹⁰ A kana den ande varesavo gav thaj či primin tumen, inkljen pe lešće sokača thaj phenen: ¹¹ Čak vi o praho andar tumaro gav, savo astardape pale amare pungre, khosas amendar sago o znako kaj o Del sudila tumenđe. Ali kava džanen: Pašilo tumenđe e Devlesko carstvo! ¹² Phenav tumenđe: Ando đes e sudosko majloće avela e themešće andar e Sodoma nego e themešće andar akava gav.

O Isus upozoril e manušen andar e neposlušne gava

¹³ Teško tumenđe manušalen andar o gav Horazin! Teško tumenđe manušalen andar o gav Vitsaida! Kaj te e čudurja save dogodisajle tumende dogodisajle sas ando rumome gava o Tiro thaj o Sidon, e manuša andar godola gava već dumut obratisajlesas thaj bešlinesas ande hrapavo thaj neudobne drze ando praho sago znako palo pokajanje. ¹⁴ Ali e manušenđe andar o gav Tiro thaj andar o Sidon po sudo avela majloće nego tumenđe. ¹⁵ Vi tumen manušalen andar o Kafarnaum! Zar džiko nebo avena vazdine? Džiko than kaj si e mule haradona kaj si o tunjariko thaj e jag.

¹⁶ Pale godova phendas e učenikonende: "Ko tumende čhol kan, mande čhol kan. Ko tumen odbacil man odbacil, a ko man odbacil, odbacil okoles savo bičhalda man."

O Isus sikavel e učenikonen so si majvažno

¹⁷ Kana e eftavardeš thaj duj učenikurja boldine pes bahtale phendine: "Gospode, čak vi e bilače duhurja pokorinpes angle amende ande čiro alav!"

¹⁸ A o Isus phendas lenđe: "Dikhlem e bendenđe poglavica sar perel sar e munja andar o nebo. ¹⁹ Ake dijem tumen vlast te uštaven pe sapa thaj pe škorpijonurja thaj pe sa e sila e dušmaješći thaj khañči či naškodila tumenđe. ²⁰ Ali na raduin tumen kaj e bilače duhurja pokorinpe tumenđe, Ali raduin tumen zbog godova kaj si tumare alava ramome ande Devlesko svitak ando nebo."

O Isus objavisarel kaj o Dad sa predaisardas lešće ande vas

²¹ Ande godova časo o Isus pherdo bah ando Sveto Duho phendas: "Slaviv tut, Dade, tut savo san Gospodari e nebosko thaj e phuvjako, kaj garadan čiro čačipe katar okola save smatrin pes mudre thaj umne, a objavisardan e ciknenđe. Ej Dade! Gajda tuće sviđosajlo.

²² Mungro Dad sa dija man thaj khonik či džanel ko si o Čhavo, nego samo o Dad; niti ko si o Dad osim o Čhavo thaj okova kašće o Čhavo godova kamel te objavil."

²³ Askal boldape ke učenikurja kana sas korkoro lenca thaj phendas lende: "Blago e manušenđe save dičen okova so tumare jakha dičen!
²⁴ Phenav tumenđe: But prorokurja thaj e carurja kamline te dičen man thaj te ašunen man, ali či dikhline man thaj či ašundine man!"

O Isus sikavel sar te zadobis večno trajo

²⁵ Jekhvar uštilo jek sikavno e Mojsiješće zakonestar te probil e Isuse thaj phučas: "Sikavneja, so trubul te čerav te dobiv večno trajo?"

²⁶ A vo phendas lešće: "So ramol ando Mojsijesko zakono? So okote čitosardan?"

²⁷ Askal o manuš phendas "Čumide e Gospode Devle čire saste ileja, čire saste dušava, čire saste snagasa čire saste gođasa, thaj volisar čire pašutne sago kaj volis korkoro tut!"

²⁸ Pe godova phendas lešće o Isus: "Lače phendan. Godova čer thaj avela tut večno trajo."

²⁹ Ali vo lija te sikavelpe pravedno, thaj phučla e Isuse: "A ko si mungro pašutno?"

³⁰ A o Isus phendas: "Varesosko manuš fuljelas andar o Jerusalem ando gav savo akhardolas Jerihon. Thaj astardine les e razbojnikurja. Von čuđine lestar e drze, mardineles thaj đeletar. O manuš ačhilo te pašljol opaš mulo.

³¹ Slučajno godole dromesa načhelas varesosko židovsko rašaj, dikhlale thaj nakhlo gajda kaj zaobidisarda les. ³² A gajda vi o levito e rašajesko pomočniko: nakhlo kotar, dikhlale thaj nakhlo paše leste.

³³ Varesosko putniko Samarijanco areslo dži leste, dikhla les, thaj sažalisajlo pe leste. ³⁴ Avilo dži leste thaj thoda e rane lešće e uljesa thaj e molasa thaj pačarda len. Thaj čhutale pe piro magarco, inčardale ande gostijonica thaj pobrinisajlo pale leste. ³⁵ Thejara o đes inkalda duj rupune lovora, dija len e gostijoničarešće thaj phendas: 'Le sama pe leste. Ako so majbut potrošil, počinava tuće kana boldava man.' "

³⁶ Askal o Isus phučla les: "So phenes, savo katar akala ponašisajlo sago pašutno prema okova saves astardine e razbojnikurja?"

³⁷ A vo phendas: "Okova savo pomognisarda lešće."

Pe godova o Isus phenda lešće: "Dža thaj vi tu čer gajda!"

Maj važno si te ašunas e Isusesko alav

³⁸ Dok o Isus thaj lešće učenikurja gajda putuinas majdur prema o Jerusalem, dine ande varesosko gav. Okote sas varesavi manušnji savi akhardolas Marta, primisarda len ande piro čer. ³⁹ A sas lat phen savi akhardolas Marija. Voj bešelasa dži ke Gospodešće pungre thaj ašunelas o alav lesko. ⁴⁰ A e Marta sas but zauzmime godolesa kaj poslužilas. Voj avili leste thaj phendas: "Gospode! Zar či maris kaj mungri phen mukla man korkoro te posluživ? Phen laće te pomožil man."

⁴¹ A o Gospod phendas laće: "Marta, Marta! Na ha holji thaj uznemiritu pale but godova, ⁴² a samo jek si važno. E Marija godova svatisardas thaj godova či lava latar."

¹ Jekhvar kana o Isus završisardas e molitvava, avilo dži leste jek katar e učenikurja thaj phendas lešće: “Gospode, sikav men te molimen sago kaj o Jovano savo bolelas sikada pire učenikonen.”

² O Isus phendas lenđe: “Kana molin tumen, phenen: ‘Dade amareja ando nebo! Neka avel sveto čiro alav!

Neka avel čiro carstvo!

³ Mangro amaro deamen svako đes!

⁴ Thaj jarto amende amare e bezeha, sago kaj amen jartosaras svakonešće ko sagrašil protiv amende thaj na de te peras ande kušnja!’ ”

⁵ Askal o Isus phendas lenđe: “Zamislín te džan ke tumaro drugari ande opaš e rjat thaj phenen lešće: ‘Drugarina, deman udžile trin mangre. ⁶ Kaj avilo mungro drugari katar o drom, a naj man so te čhav angle leste te hal!’ ⁷ A okova andral phenel lešće: ‘Na dosadisar mande! O vudar si već phandado, a e čhavrorra si manca ando kreveto thaj soven. Naštik uštav te dav tut.’ ⁸ Phenav tumende: Ako či ni uštel te deles kaj si lesko drugari, uštela te del les zbog godova kaj lešće drugare naj ladžavo te avel uporno.

⁹ Isto gajda phenav tumende: Manden thaj delape tumende! Roden thaj arachena! Maren po vudar thaj putrelape tumende! ¹⁰ Kaj ko god mandel, primil. Ko rodel, arachel. Ko marel po vudar, putrelpe lešće.

¹¹ Savo dad maškar tumende kana o čhavro lesko mandel lestar mačo, del les umesto mačo sap? ¹² Ili kana mandel angro, zar dela les škorpijono? ¹³ Ako tumen, vi ako sen bilače, džanen te den lače darurja tumare čhavrende, kozom majbut tumaro nebesko Dad dela Sveto Duho okolen save manden lestar!”

E Isusešči sila avel katar o Del

¹⁴ Jekhvar o Isus trada e bilače duho andar o manuš savo sas nemo. Kana inkljisto o bilačo duho, o nemo manuš počnisardas te čerel svato. Thaj o but o them divisajlo. ¹⁵ A varesave lendar phendine: “Vo tradel e bilače duhonen e Veelzevulešće silava, savo si e bendengo knezo.” ¹⁶ A aver iskušisardine e Isuses gajda kaj rodenas lestar varesosko znako andar o nebo kaj o Del bičhalda les.

¹⁷ Ali o Isus džangla lenđe gndimata thaj phendas lenđe: “Ako e manuša andar isto carstvo borin pes maškar peste von uniština piro carstvo. Vi ako e familijače članurja borinpes maškar pende, uniština piri familija. ¹⁸ Ako si o beng ande peste podelime, sar ačhela lesko carstvo? A tumen phenen kaj me e Veelzevulešće silava tradav e bilače duhonen andar e manuša. ¹⁹ Ako me e Veelzevulešće silava tradav e bilače duhonen andar e manuša, kašće silava askal tumare učenikurja traden len? Gajda von korkoro dokažina kaj najsen ando pravo. ²⁰ Ali ako me e Devlešće silava tradav e bilače duhonen, čačes avilo tumende o carstvo e Devlesko.”

O Isus si majzuralo katar o Beng

²¹ O Isus još phendas: “Džikaj god o zuralo manuš, lače naoružime, arachel piro čher, lesko barvalipe si sigurno. ²² Ali te avel o majzuralo lestar, svladila les thaj otmil lešće sa lesko oružije ande savo uzdilaspje, a o pleno razdelila.”

²³ Zato ko naj manca protiv mande si. Thaj ko manca či čidel, rspil.

Ako o manuš či ačhel e Devlesa o bilačo duho boldel pes ande leste

²⁴ Askal o Isus phendas: "Kana o bilačo duho inkljel andar o manuš, lutil pe puste thana thaj rodel pešće than kaj šaj te odmoril pes. A kana či aráčhel o than, phenel: 'Boldava man ande mungro čher, ando manuš andar savo inkljistem.' ²⁵ Thaj kana areslo o bilačo duho arakhlas e manuše savo si sago o čučo čher, šlado thaj lačhardo. ²⁶ Askal džal thaj lel pesa efa aver duhurja, majgore lestar thaj del andre thaj okote nastanilpe. Po krajo godole manušešće avela majgore nego kaj sas lešće po početko."

Blagoslovime si okova savo si pačivalo e Devlešće

²⁷ Dok o Isus godova phenelas, varesošči manušnji kaj sas maškar o but o them čhutas muj: "Blagoslovime o či čire dejako savo indardatu thaj e čuča save pilan!"

²⁸ O Isus phendas: "Još majblagoslovime si okova savo ašunel o alav e Devlesko thaj ačhel pačivalo!"

O Isus si majbaro katar o Solomon thaj katar o Jona a o them či ašunel les

²⁹ A vo phenda laće: "Tumen manušalen save train ande akaja vrjama sen bilače manuša. Tumen roden znako. Ali aver znako či delape tumende osim e čudurja save o Del čerdas palo Jona. ³⁰ Kaj okova so sas e Jonasa sas znako e manušeđe save trainas ando gav savo akhardolas Niniva, ande savo o Del bičhaldal les. Gajda okova so manca dogodilape avela znako kaj man, e Čhave e Manušešće, o Del bičhaldal akale themešće.

³¹ Po đes kana avela e Devlesko sudo, e carica savi dumut vladilas e južno phujava, savi akhardolas Saba, uštela thaj osudila e manušen save si ades džude. Kaj dadural avili te ašunel e care Solomone savo sas zurale mudro, a akate si vareko majbaro vi katar o Solomon, a tumen či kamen te čhon kan leste! ³² E manuša save majsigo trainas ando gav savo akhardolas Niniva, uštena po đes kana avela e Devlesko sudo thaj osudila e manušen save akana train. Kaj von pokaisajle kana o Jona propovedilas, a ake, akate si vareko majbaro katar o Jona, a tumen još či pokaisajle!"

E Isusesko sikavipe si svetlost e manušeđe

³³ O Isus majdur sikavelas: "Khonik či del jag o stenko te čhol les po garado than, niti tale korpa, nego po čirako te okola kaj den andre dičen o svetlo. ³⁴ Čiri jak si stenko čire telošće. Kana si čiri jak sasti, sasto čiro telo si ando svetlost. Ali, ako si čiri jak nasvali, čiro telo si ande tama. ³⁵ Zato le sama te okova so gndis kaj si ande tute svetlost naj li tama. ³⁶ Ako si sasto čiro telo osvetlime thaj ni cara tama naj ande tute, askal sasto aveja prosvetlime, sago kana o stenko pire svetlosa osvetlil tut."

O Isus opomenil e vođen save si pobožne samo avrjal

³⁷ Kana o Isus dija gata o svato, avilo leste varesavo fariseji thaj akharda les ande piro čher te hal. Vo dija andre thaj lijas than pale sinija. ³⁸ Kana godova dikhlas o farisej, začudisajlo kaj o Isus bešlo pale sinija majsigo nego so thodas pire vas sago kaj trubujas prema e židovengo običaj. ³⁹ A o Gospod phendas lešće: "Tumen e fariseja gadiči trudin tumen te thoven tumaro tahtaj thaj o čaro avrjal, a andral sen pherde pohlepe thaj e bilačhipe. ⁴⁰ Bi godavalen! Naj li o Del okova kaj stvorisardas e manušen thaj pindžarel les andral sago vi avrjal? ⁴¹ Zato den okova so si andral

andar e tahta thaj andar e čare so handžvale inčaren samo pale tumende, okolende savende si majpotrebno sago milostinja thaj saste avena čiste andral thaj vi avrjal.

⁴² Ali teško tumende, farisejalen! Kaj den deš posto katar sa e začinurja thaj katar o povrče, a či marin pale pravda e manušendi thaj pale ljubav e Devlešči so si majvažno. Trubun te den deš posto, ali či troman te zanemarin majvažne stvarja andar o zakono.

⁴³ Jao tumende farisejalen! Kaj volin te bešen pe prve thana ande sinagoge thaj te e manuša pozdravin tumen pe javne thana. ⁴⁴ Teško tumende farisejalen kaj sen sago e limorja, save naj obeležime, pe save e manuša phirena, a či džanen kaj si okote o limori thaj postain duhovno melale!”

⁴⁵ Askal varesosko katar e sikavne e Mojsiješće zakonestar phendas e Isusešće: “Sikavneja, dok gajda phenes, vi amen vredoš.”

⁴⁶ A o Isus phendas: “Jao vi tumende, sikavnalen e Mojsiješće zakonestar! Kaj čhon pe manuša o pharipe gajda kaj den len pravilo save naštik te inčaren, a tumen korkoro ni e najesa či mrdnon te pomognin lende te inčaren godova pharipe. ⁴⁷ Teško tumende, kaj vazden e prorokonende spomenikurja, a tumare pradada mudardine len. ⁴⁸ Godolesa kaj či train so e prorokurja sikavenas svedočin kaj odobrin okova so čerdine tumare pradada: von mudardine len, a tumen spomenikurja vazden lende! ⁴⁹ Zato vi o Del mudro phendas: ‘Bičhalava lende e prorokonen thaj e apostolen. Varesaven lendar mudarena, a varesaven progonina.’

⁵⁰ Zato tumaro naraštaj smatrilape došalo palo rat kaj sas čhordo e prorokonengo katar o postanko e themesko, ⁵¹ katar o rat e prvo prorokosko džiko rat e poslednjo prorokosko, e Aveljesko dži ko rat e Zaharijasko, savo sas mudardo maškar o žrtveniko thaj o svetište. Ej phenav tumende, kaj rodelape o račun o katar akaja generacija tumaro naraštaj avela odgovorno pale godova rat savo sas čhordo!

⁵² Jao tumende, sikavnalen e Mojsiješće zakonestar! Kaj line e čija katar o džanglipe pale Devlesko carstvo thaj garadine katar e manuša. Korkoro či den andre ando carstvo, a či mučen te den andre okola save kamen te den.”

⁵³ Kana o Isus inkljisto okotar, e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj e fariseja počnisardine zurale te holjavon pe leste thaj navalisardine pe leste te phučen les but vareso. ⁵⁴ Von dičhenas te astaren les ande varesavo pogrešno alav sar optužisardinesas les.

12

O Isus sikavel pire učenikonon te na aven dvolične

¹ Askal čidape majbut milje manuša, gajda kaj jek avrešće uštavenas e pungre. Ali o Isus prvo phendas pire učenikonende: “Len tumen sama kaj o farisejsko licemerje buljol sago o kvasco savo šukljarel sasto humer.

² Kaj avel e vrjama kana sa so si garado avela arakhado thaj sa so si tajno ašundola angle savorende. ³ Zato, sa so phendine ande tama ašundola po svetlo thaj sa so phendine varekašće po kan ande sobe, katar e krovurja propovedilape.”

Na daran kaj sen dragoceno e Devlešće

⁴ O Isus nastavisardas: "Phenav tumende mungre drugarende na daran katar okola save šaj te mudaren samo o telo, a pale godova naštik éeren tumende khanči. ⁵ Ali phenava tumende kastar trubun te daran: daran katar o Del savo, šaj lel o trajo thaj askal čhudel les ando pakao. Lestar daran!

⁶ Pa či li bićinenpe pandž čiriklja pale samo duj lovora? Pa palem ni ječe lendar o Del či bistrel. ⁷ A tumende si svako bal po šoro đinado. Zato na daran! Kaj sen e Devlešće majvredne nego but e čiriklja!"

Trubul te priznaisaras e Isuses anglo them

⁸ "Ko akate pe phuv anglo them priznajil kaj pripadil mande, pale leste me o Čhavo e Manušesko phenava, angle anđelurja e Devlešće kaj pripadil mande. ⁹ Ali okova savo odreknilpe mandar angle manuša akate pe phuv, gajda vi me odreknivaman lestar angle anđelurja e Devlešće. ¹⁰ Ali phenav tumende ko mothol vareso protiv o Čhavo e Manušesko, jartolape lešće. Ali okolešće ko hulil po Sveto Duho, či jartolape lešće.

¹¹ A kana anena tumen po sudo thaj ande sinagoge, angle poglavarja thaj angle vlast, na vodin briga so phenena te branin tumen! ¹² Kaj o Sveto Duho ande godova časo sikavela tumen so te phenen."

O Isus sikavel te či avas pohlepne

¹³ Vareko maškar o them phendas lešće: "Sikavneja, phen mungre phralešće te podelil manca so muklas amende amaro dad."

¹⁴ Pe godova o Isus phendas lešće: "Manušeja, ko čhuta man te avav tumaro sudco ili deliv maškar tumende?" ¹⁵ Askal phendas savorende: "Len tumen majdur katar svako pohlepa, kaj o čačo trajo či avel katar okova so si tumen."

¹⁶ Askal o Isus phendas lenđe akaja usporedba: "Varesave barvale manušešće e phuv but bijanda ¹⁷ thaj ačhilo te gndil ande peste: 'So te éerav? Kaj najman kaj te čhav sa akava so bijanda mande e phuv.' ¹⁸ Thaj phendas: 'Ake so éerava! Haravava mungre žitnice thaj vazdava majbare thaj okote čhava sa mungro điv thaj mungro lačhipe. ¹⁹ Askal phenava korkoro mande ake situ ande zalihe but lačhipe pale but e brš kaj aven. Dušo mungrije, akana odmoritu, ha, pi thaj veselitu!'

²⁰ Ali o Del phendas lešće: 'Bigođavereja! Već arjat mereja! A sa so ćidan, kasko avela?'

²¹ Gajda avela okoleja kaj ćidel pešće barvalipe, a či ćidel o barvalipe savo si vredno ande Devlešće jakha."

O Del del okolende save paćan okova so si lenđe potrebno

²² Askal o Isus phendas pire ućenikonende: "Zato phenav tumende, na daran pale tumaro trajo so hana, ni palo telo so lena pe tumende. ²³ Kaj o trajo si majvredno katar o habe, a o telo katar e drze. ²⁴ Dićhen pe gavranurja! Niti sadin niti ćiden, naj len spremište ni žitnice, thaj tumaro Dad nebesko pravarel len. Kozom sen tumen majvredne nego e čiriklja!

²⁵ A ko tumendar šaj e brigenca te lundarel piro trajo samo pale jek đes? ²⁶ Dakle, ako tumen naštik éeren ni okova so si majcara, sostar askal stalno han holji pale sa aver?

²⁷ Lačhe dićhen e divlje luluđa sar barjon! Či trudinpe niti suven pešće drze. A phenav tumende kaj ni o caro Solomon ande sa piro barvalipe

či indarelas pe peste gajda šukar drze sago akala divlje luluda. ²⁸ Ako o Del gajda šukar furjarel e poljsko čar, savi ades si, a več thejara čhudelpe ando bov te phabon, kozom majbut šukar furjarela tumen. Tumen cara pačivalen! ²⁹ Zato vi tumen na samo gndisaren pe godova dali situmen dosta te han thaj te pijen. Na uznemirin tumen zbog godova! ³⁰ Sa godova roden e manuša save či pindžaren e Devles. Tumaro nebesko Dad džanel kaj sa godova trubul tumen. ³¹ Nego roden e Devlesko carstvo, a sa godova nadodaila pe tumende!

³² Na dara mungro cikno stado! Kaj si e volja tumare Dadešči te del tumen o Carstvo.

³³ Bičinen okova so situmen thaj e love den e čorende! Gajda čidena tumende trjaste save či phurjon thaj barvalipe savo či propadnila, večno blago savo si ando nebo kaj o čor či avel thaj kaj o moljco či halales. ³⁴ Zato, kaj si čiro barvalipe, okote avela vi čiro ilo.”

O Isus mothol pale godova kaj palem boldelape pe phuv

³⁵ O Isus phendas lenđe vi akava: “Aven spremne te služin thaj tumare stenkurja neka phabon. ³⁶ Aven sago okola kaj ažučaren pire gospodare kana boldelpe andar e svaturja te odma putren lešće čim aresel thaj marel po vudar, ³⁷ Blago o kole slugonende saven o gospodari, kana avela, aračhel džungade! Čačes phenav tumende, kaj korkoro o gospodari čhola len pale sinija te bešen thaj čhola pe peste o keceljko, te poslužil len. ³⁸ O gospodari šaj te boldelpe ande opaš e rjat ili ande zora a blago e slugende saven o gospodari aračhela kaj si još džungade thaj ažučaren les.

³⁹ Ali akava džanen: te o domačino džanglas ande savo časo avela o čor, či muklasas te o čor provalil ande lesko čher. ⁴⁰ Vi tumen aven spremne, kaj me, o Čhavo e Manušesko, avava ando časo kana či očekuina man.”

Okola save pačan trubun te čeren e Devlešči volja

⁴¹ Pe godova o Petar phendas: “Gospode, phenes li godoja usporedba samo pale amende ili vi pale savorende?”

⁴² A o Gospod Isus phendas: “Ko si okova verno thaj razumno upravniko saves o gospodari čhola te vladil pe lešće sluge thaj te del len habe ande pravo vrjama? ⁴³ Blago godole slugašće saves lesko gospodari, kana avela, aračhel kaj čerel gajda. ⁴⁴ Čačes, phenav tumende, o gospodari čhola godole slugone te upravljil lešće saste barvalipeja. ⁴⁵ Ali ako godova sluga phenel ande piro ilo: ‘Mungro gospodari či avela gajda sigo’ thaj ačhel te marel e slugonen thaj e sluškinjen, te hal, te pijel thaj te matol, ⁴⁶ avela lesko gospodari ande godova đes kana vo či očekuil thaj ando časo kana vo či ni džanel, thaj strogo kaznila les thaj odredila lesko than maškar okola save či pačan,

⁴⁷ O sluga savo pindžarel e volja pire gospodarišči, a khačiči či čerdas te pripremilpe pale vrjama kana boldelape lesko gospodari, avela strogo kaznime. ⁴⁸ A okova sluga kaj či džanglas e gospodarešči volja, a čerda vareso so zaslužil kazna, cara avela mardo. A katar okola kašće but dijas lendar majbut vi rodela. Okolestar kašće si but poverime lestar but vi rodelape.”

Zbog o pačipe ando Isus avela razdor

⁴⁹ Askal o Isus phendas: "Me avilem te čhudav jag e sudošči pe phuv! Sar volisardemas te več počnisardas te phabol! ⁵⁰ Ali majsigo trubul te pretrpiv e muke thaj o smрто, zurales si mande pharo dok godova či avel gata! ⁵¹ Gndisaren kaj me avilem te anav miro pe phuv maškar o them? Nisar. Avilem te anav razdor. ⁵² Kaj katar akana e familija rspilape: trin džene avena pe mungri rig, a aver duj protiv ili duj pe mungri rig, a trin protiv mande. ⁵³ Boldelape o dad protiv o čhavo, thaj o čhavo protiv o dad, e dej protiv e čhej, thaj e čhej protiv e dej, e sokra protiv e bori thaj e bori protiv e sokra."

O Isus sikavel kaj trubun te pindžaren lešče znakurja

⁵⁴ A e bute themešče o Isus phendas: "Kana dičhen kaj o kalo oblako avel katar o zapad, odma phenen: 'Dela o bršnd!' Thaj gajda si. ⁵⁵ Kana dičhen kaj phurdel e balval katar e pustinja po jugo, phenen: 'Avela tati vrjama', thaj gajda avela. ⁵⁶ Licemerja! Džanen te prosudisaren o izgled e nebosko thaj e phuvjako. Sar askal či pindžaren mungre znakurja save trubuinesas te pindžaren!

⁵⁷ Tumen korkoro trubuinesas te pindžaren so si ispravno! ⁵⁸ Sago vi ako vareko prl tumen zbog o duго savo či počindine thaj kamel te indarel tumen po sudo, još e dromesa den sa tumendar te e nagodbasa rešin tumen lestar, te či inkalel tumen anglo sudo. O sudco dela tumen ko stražari, a o stražari čhudela tumen ande tamnica. ⁵⁹ Phenav tuče: či inkljeja kotar dok či počines sa so san udžile džiko poslednjo lovoro."

13

O Isus sikavel kaj trubul te pokaimen pale amare bezeha

¹ Askal aviline varesave manuša thaj phendine e Isusešče kaj o Pilato savo sas rimsko upravniko dijas naredba te mudarenpe varesave manuša andar e Galileja. Thaj sas mudarde ando jerusalimsko Hramo dok anenas e žrtve. ² O Isus phendas lenđe: "Dali si godova dokaz kaj godola Galilejcurja save nasradisardine sas majbut bezehale katar aver Galilejcurja? ³ Nisar! Phenav tumenđe: vi tumen gajda avena duhovno hasarde ako či obratin tumen ko Del! ⁴ Ili gndin kaj okola dešuohto, pe save haradili e Siloamsko kula thaj mudarda len sas majbut bezehale katar sa e manuša save trainas ando Jerusolim? ⁵ Nisar! Phenav tumenđe: vi tumen gajda avena duhovno hasarde ako či obratin tumen ko Del."

O Isus kroz e usporedba sikavel kaj si amen još cara vrjama te pokaime

⁶ Askal o Isus phendas lenđe akaja usporedba: "Varesave manuše sas zasadime smokva ande lesko vinograd. Avelas te rodel plodo pe late, ali či arakhla. ⁷ Zato phendas e vinogradarešče: 'Ake, več trin brš avav thaj rodav plodo pe akaja smokva thaj či arakhav les. Čhin lat. Sostar te crpil e phuv?'

⁸ A o vinogradari phendas lešče: 'Gospodarina, mukla još akava brš, a me hanavava oko late thaj čhava oko late o štalsko gnoj. ⁹ Možda ipak pe okova brš bijanel. A ako či bijanel askal čhineja lat.' "

O Isus sastarel ando savato

¹⁰ Jek savato dok o Isus sikavelas ande jek sinagoga. ¹¹ Okote sas varesavi manušnji savi dešuohto brš sas grbavo thaj naštik uspravilaspe. Ande late sas o bilačo duho savo čerelas te avel nasvali. ¹² Kana o Isus dikhlala,

akhardala peste thaj phendas: "Manušnjije, oslobodime san katar čiro nasvalipe!" ¹³ Thaj čhuta pire vas pe late, a voj odma uspravisajli thaj počnisarda te slavil e Devle.

¹⁴ A okova savo sas vođa ande sinagoga holjajlo kaj o Isus sastardas ando savato, thaj phendas e themešće: "Šov si đes ando kurko kana trubul te čerelpe bući! Ande godola đesa aven thaj saston, a na ande savatosko đes!"

¹⁵ O Gospod askal phendas lešće: "Licemerja! Vi tumen čeren bući savatone. Zar či svako tumendar savatone odrešil pire guruve ili magarco katar e jasle thaj inđarel les po paj te napoil les? ¹⁶ Naj li vi voj čhej andar e Avraamesko plemeno, savja o Sotona phangla već dešuohito brš, či li trubujasas vi lat o Del te odrešil katar godova nasvalipe savo si laće okurja ande savatosko đes?" ¹⁷ Pe godova sa lešće protivnikurja ladžajle, a sa aver raduisajle e šukar delende save o Isus čerdas.

E Devlesko carstvo barjol sago e gorušicako zrno thaj buljol sago o kvasco.

¹⁸ Pale godova o Isus phendas: "Sova si slično e Devlesko carstvo? Sova te usporedisarav les? ¹⁹ Slično si e gorušicaće zrnosa savo si zurale cikno, kana o manuš lel les thaj čhude les ande piri bar. Barjol thaj čerdol ando kana thaj e čiriklja čidenpe thaj čeren gnezdurja ande lešće ranja."

²⁰ Thaj palem phučla len: "Sova te usporediv e Devlesko carstvo? ²¹ Vo si sago o kvasco savo lel e manušnji thaj šukljarel les ando but aro, dok sa či vazdelpe."

O Isus sikavel kaj si phare te den ande Devlesko carstvo

²² Gajda o Isus načhelas kroz e gava thaj kroz e varošice, sikavelas thaj putuilas ando Jerusalem. ²³ Askal vareko phendas lešće: "Gospode, dali si cara okola kaj spasinpe?"

A o Isus phendas lenđe: ²⁴ "O vudar nebosko si usko. Trudin tumen te den andre kroz leste, kaj phenav tumenđe, but rodena te den kroz leste, ali naštik dena. ²⁵ Kana o gospodari e čheresko zaključil o vudar avela prekasno. Askal ačhena avri marena po vudar thaj phenena: 'Gospode, putar amende!' Vo phenela tumenđe: 'Či džanav ko sen, ni katar sen.'

²⁶ Askal počnina te phenen: 'Pa amen tusa halam thaj pilam, a tu sikavejas pe amare sokača!'

²⁷ A vo phenela tumenđe: 'Či džanav ko sen. Džantar mandar savora save nepravda čeren!'

²⁸ Okote avela o roipe thaj o škripipe e dandenca kaj avena gajda holjarike kana dičhena e Avraame, e Isako, e Jakove thaj sa e prorokonon ande Devlesko carstvo, a tumen avena čhudine avri. ²⁹ Askal avela o but o them katar o istok thaj katar o zapad, katar o severo thaj katar o jugo thaj bešena pale sinija ande Devlesko carstvo. ³⁰ Thaj dik, okola save si akana prve askal avena pe poslednjo than, a okolen save akate smatrin kaj si poslednje avena majbare."

E Isusešće si phare palo Jerusalem

³¹ Ande godova časo avilene varesave fariseja thaj phendine e Isusešće: "Inklji thaj džatar akatar, kaj o caro Irod kamel te mudarel tut."

³² A o Isus phendas lenđe: "Džan thaj phenen godole lisicaće: 'Ake, tradav e bilačhe duhonen thaj sastarav ades thaj thejara, thaj trito đes

avava gata.' ³³ Ali ađes, thejara thaj overthara moraš te nastaviv o drom, kaj valda e prorokurja naštik aven mudarde avrjal o Jerusalem.

³⁴ Jerusalime, Jerusalime, savo mudares e prorokonon thaj čhudes e bara džiko smрто pe okola save si e Devlestar bičhalde tuće! Kozom drom lijem te ćidav ćire čhavren, sago e kvočka savi ćidel pire pujen tale pešće phaka, ali tumen či kamline! ³⁵ Ake akana, tumaro čher avela pusto! Thaj phenav tumenđe, či dičhena man dok či avel o časо kana phenena: 'Blagoslovime o kova savo avel ando alav e Gospodesko!'"

14

O Isus palem sastarel ando savato

¹ Jek savato avilo o Isus ando čher ke jek vođa e farisejengo te hal lesa. Okola save sas okote lače lenas sama pe leste so ćerela. ² Kaj pojavisajlo anglo Isus varesav manuš savo sas nasvalo gajda kaj sas les paj thaj šuljolas lestar. ³ Pe godova o Isus phučla e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj e farisejen: "Dali si muklino prema e Mojsijesko zakono te savatone sastarelpe o manuš ili naj?" ⁴ A von khanči či phendine. Askal o Isus čhuta pire vas po nasvalo manuš, sastardale thaj phendas lešće kaj šaj džaltar. ⁵ A o Isus phendas: "Ko tumendar savatone či ćerel bući? Ako varekašće tumendar o čhavro ili o guruv perel ande haing, zar či odma inkalena les?" ⁶ Pe godova naslen so te phenen.

O Isus sikavel te avas ponizne

⁷ Kana o Isus dikhlas sar okola kaj si akharde pe gozba len pešće prve thana te bešen, phendas lende e uspredba: ⁸ "Kana vareko akharel tut pe svaturja, na beš po prvo than kaj so ako si akhardo vareko ko si majvažno tutar? ⁹ Te či o domaćino savo akhardas tut thaj vi les phenela tuće: 'Ušti thaj de o than okole manušešće.' Askal ladžavoja, ušteja thaj bešeja po paluno than.

¹⁰ Nego kana vareko akharel tut dža thaj beš pe paluno than, thaj kana avela okova kaj akharda tut, phenel tuće: 'Drugarina pripremisdardem tuće majlačho than!' Askal aveja počastime angle sa save si akharde. ¹¹ Kaj, svako ko korkoro pes uzvisil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil, avela uzvisime."

¹² A askal o Isus bolda pes ko domaćino thaj phendas lešće: "Kana ćeres habe ili večera, na akhar ćire drugaren, ni ćire phralen, ni ćire familija, ni ćire barvale komšijen, te či vi von možda tut akhardinesas thaj pe akava način boldinesas tuće. ¹³ Nego kana ćeres gozba akhar e čoren, sakaten, banden, thaj koren. ¹⁴ Kaj len naj sova te bolden tuće. Gajda aveja blagoslovime kaj o Del pale godova nagradila tut kana vo vaskrsnila e pravedne manušen andar e mule."

O Isus phenel pale bari gozba ande Devlesko carstvo

¹⁵ Kana godova ašunda jek katar e manuša pale sinija, phendas e Isusešće: "Blago okolešće savo hala ande Devlesko carstvo!"

¹⁶ A o Isus phendas lešće: "Varesosko manuš ćerda bari večera thaj akhardas e but e themes. ¹⁷ Kana e večera sas gata, bičhaldas e sluga te phenel e gostonende: 'Sa si gata. Aven!' ¹⁸ A von jek pale avreste phendine kaj naštik te aven. O prvo phendas lešće: 'Ćindem njiva thaj trubul te džav te dikhavla. Moliv tut, jartosar man ke godova manuš.'

¹⁹ Aver phendas: 'Čindem deš guruva, thaj trubul te džav te isproživ len dali si lače. Moliv tut, jartosar man ke godova manuš.' ²⁰ O trito phendas: 'Upravo ženisajlem thaj zato naštik te avav.'

²¹ O sluga boldape thaj javisarda godova pire gospodarešće. Askal o gospodari holjajlo thaj phendas e slugašće: 'Inklji brzo pe sokača e gavešće thaj an akaring e čoren, sakaten, koren thaj e banden.' ²² Kana o sluga gajda čerdas, javisardas e Gospodarešće: 'Gospodarina, čerdo si so phendan thaj još si than.' ²³ O gospodari phendas e slugašće: 'Inklji pe droma avrajl o gav thaj trade len te aven te pherdol mungro čere e themesa. ²⁴ Kaj phenav tumenđe: Ni jek katar okola manuša save sas majsigo akharde či hana ni zalogaj katar e gozba savi čerdem.' "

E manuša trubun te aven potpuno predaime e Isusešće

²⁵ E Isuseja putuilas o silno them. O Isus boldape thaj phendas lenđe: ²⁶ "Ako vareko kamel te avel mungro učeniko, moraš te volil man majbut nego pire dade, deja, romnja, čhavren, phralen, phejen, pa majbut vi katar piro trajo. Inače naštik avel mungro učeniko! ²⁷ Ko či lel piro trušul thaj či džal pale mande thaj naj spremno te merel pale mande, naštik avel mungro učeniko!

²⁸ Kaj khonik tumendar, kana kamel te sagradil e kula, či prvo bešel thaj proračunil e troškurja te dičhel dali si les sova te završil. ²⁹ Inače, šaj dogodisajlo sas lešće te uspil samo te čhol o temelji thaj naj les dosta love te završil, a askal savora save godova dikhlinesas mardinesas muj lestar ³⁰ thaj phenena: 'Akava manuš počnisarda te gradil, a naštik završil!'

³¹ Ili savo caro teljardasas ando rato aver caronenca, a te majsigo či bešel thaj gndil dali šaj pire deš milje vojniconenca te svladil okoles savo avel pe leste pire biš milje vojniconenca? ³² Ako procenil kaj naštik te svladil len, bičhalela pire manušen te roden miro dok si lenđe protivnikurja još dur po drom. ³³ Zato khonikal naštik postanil mungro učeniko savo či mučel sa so si les zbog mande."

E Isusešće učenikurja si korisne sago o lon (Mt 5,13; Mk 9,50)

³⁴ Askal o Isus još phendas lenđe: "O lon si lačo. Ali ako o lon naj londo, sova askal londarelape? ³⁵ O bilondo lon naj lačo ni pale phuv, ni palo gnoište, nego samo te čhudel pes. Ašunen kana već situmen kan!"

15

Prispodoba pale hasardi bakhri

¹ Oko o Isus cidape e but e carinikurja thaj e bare bezehale manuša te ašunen les sar sikavel. ² Zato e fariseja thaj sikavne e Mojsiješće zakonestar mrmljinas: "Družilpe e bezehalenca thaj još čak vi hal lenca!"

³ Pe godova o Isus phendas lenđe akaja usporedba: ⁴ "Ko tumendar, ako si les šel bakhre thaj hasarel ječe či mučela okolen injavardeš thajinja ande divljina, thaj či đelosas te rodel godole ječe dok či aračhel les? ⁵ A kana aračhel les, pherdo bah čhol les pe dume ⁶ thaj boldel les čere thaj čim arešel čere akharel pire komšijen thaj pire drugaren thaj phenel lenđe: 'Raduin tumen manca! Arakhlem mungre hasarde bakhres.' ⁷ Phenav tumenđe, gajda savora ando nebo avena majbahtale pale jek bezehalo manuš savo obratilpe e Devlešće nego pale injavardeš

thajinja save gndin kaj si pravednikurja thaj kaj či trubun te obratines ko Del.”

E usporredba pale manušnji savi hasardas e love

⁸ O Isus phendas lenđe: “Savi godoja manušnji, ako si lat deš rupa thaj jek hasarel, či del jag o stenko, lače šlavel o čher thaj rodel dok či arachel les? ⁹ A kana arachel les, akharel pire komšinicen thaj pire drugaricen thaj phenel lenđe: ‘Raduin tumen manca! Arakhlem o rup savo hasardem.’ ¹⁰ Phenav tumenđe, kaj gajda e Devlešće anđelurja raduinape pele jek bezehalo savo obratilpe.”

Prispodoba palo hasardo čhavo

¹¹ Thaj o Isus nastavisarda te ćerel svato: “Varesave manuše sas duj čhave. ¹² O majterno phenda pire dadešće: ‘Dade, deman akana mungro naslestvo savo pripadil mande.’ Thaj o dad podelisarda o barvalipe.

¹³ Kana nakhline varesave đesa o majterno čhavo ćidas sa piro thaj oputuisarda ande dur phuv thaj okote potrošisarda sa piro barvalipe pire bilače trajosa. ¹⁴ Kana potrošisarda sa, dija e bari bok ande godoja phuv, thaj nas les so te hal. ¹⁵ Askal đelo thaj zaposlisajo sago sluga ke jek manuš ande godoja phuv thaj čarjarelas lešće balen. ¹⁶ O čhavo sas gajda bokhalo kaj rado halasas vi e ljuške katar e maune save hanas e bale, ali khonikal či delas len lešće.

¹⁷ Kana napokon avilo peste, phendas: Ke mungro dad e najamniconen si habe gaći kaj uvek vi ačhel, a me akate merav bokhatar! ¹⁸ Uštava, teljarava ke mungro dad thaj phenava lešće: ‘Dade, sagrašisardem protiv tute thaj protiv o Del ando nebo! ¹⁹ Najsem majbut dostojno te akharama ćire čhavesa. Primima sago ječe katar ćire najamnिकurja.’

²⁰ Uštalo thaj teljarda ke piro dad. Dok sas još dur katar piro čher, lesko dad dikhla les dok sas još po drom thaj sažalisajlo pe leste thaj prastajas angle leste, dijales mrtiko thaj čumida les. ²¹ A o čhavo phendas lešće: ‘Dade, sagrašisardem protiv tute thaj protiv o Del! Najsem majbut dostojno te akharama ćire čhavesa.’

²² A o dad phenda e slugenđe: ‘Brzo inkalen e majšukar haljina thaj den pe leste! Čhon lešće e angrušći po naj thaj e sandale pe lešće pungre! ²³ Anen e majthule guruve thaj denle čhurjasa, pa te pogostime thaj te veselime. ²⁴ Kaj, akava mungro čhavo sas mulo thaj akana boldape ando trajo, hasardo sas thaj akana arakhadilo!’ Thaj počnisardine te veselinpe.

²⁵ Pale godoja vrjama lesko majpurano čhavo ćerelas bući ande njive. A kana boldape thaj sas već paše, andar o čher ašundolas e muzika thaj o čhelipe. ²⁶ Pa akhardas ječe slugo te phučel so si godova. ²⁷ A o sluga phendas: ‘Boldape ćiro phral thaj ćiro dad dija čhurjasa e thule guruve te proslavil kaj lesko čhavo boldape džudo thaj sasto.’

²⁸ O majpurano phral holjajlo thaj či kamla te del andre. Askal o dad inkljisto thaj počnisarda te molil les te del andre. ²⁹ A vo phendas pire dadešće: ‘Me ake gaći brš služiv sago robo tuče thaj nikada či obisardem te ćerav so phendan mande, a tu nikada ni jarco či dijan man te proveselima mungre drugarenca. ³⁰ A kana avilo kava ćiro čhavo savo e kurvenca haljarda sa ćiro barvalipe, tu dijan lešće čhurjasa majthule guruve.’

³¹ Pe godova o dad lesko phendas lešće: ‘Čhaveja, tu san uvek manca thaj sa mungro vi ćiro si. ³² Ali trubul te radujimen thaj veselimen kaj

akava čiro phral sas mulo thaj akana bolda pes ando trajo, hasardo thaj arakhadilo!”

16

Koristin akale themesko barvalipe te steknin tumende barvalipe ando nebo

¹ O Isus askal phenda pire učenikonende e usporedba: “Sas varesavo barvalo manuš saves sas upravitelj saves e manuša prnas kaj rspil o barvalipe pire gospodaresko. ² O barvalo manuš akharda pire upravitelje thaj phendas lešće: ‘So godova ašunav pale tute? Sikav mande o račun o kaj ramosardan sar vodijs e briga pale mungro barvalipe zato kaj majbut naštik aves mungro upravitelj!’

³ Pe godova o baro sluga phendas ande peste: ‘So te čerav kana mungro gospodari či del više te čerav bući pale leste? Te džav te hanavav najman snaga. Te prosiv? Ladžavo si mande. ⁴ Džanav so čerava! Thaj kana gajda čerava e manuša lače primina man ande pire čera, kana majbut či avava e gospodaresko upravitelj.’

⁵ Askal akhardas ječe po ječe katar o okola save sas udžile lešće gospodarešće. Thaj phuča e prvo manuše savo sas udžile: ‘Kozom san udžile mungre gospodarešće?’ ⁶ ‘Šel bačve maslinsko zetino’, phendas o kova savo sas udžile. A o baro sluga phendas lešće: ‘Le čiro račun beš thaj odma ramosar pandžvardeš.’

⁷ Pale godova phendas e aver manušešće: ‘A tu, kozom san tu udžile?’ ‘Šel mere điv.’ Phendas vi lešće: ‘Le čiro račun thaj ramosar pe ohtovardeš.’

⁸ Thaj o gospodari pohvalisarda e bilače upravitelje kaj sas snalažljivo. Kaj e manuša akale themešće majsnažljivo postupin prema okola save si lende slične, nego e manuša katar o svetlost. ⁹ A me phenav tumende, steknin tumende drugaren gajda kaj ispravno koristin akale themesko barvalipe thaj kana o barvalipe majbut či avela korisno o Del primila tumen ande večne stanurja ando nebo.

¹⁰ Ako šaj pačas e manušešće ande cikne buća, askal šaj pačas lešće vi ande bare buća thaj ako naštik pačas e manušešće ande cikne buća askal naštik pačas lešće ni ande bare buća. ¹¹ Ako naj senas pačivale ande e themesko barvalipe, sar o Del poverila tumende duhovno barvalipe te upravin lesa? ¹² Thaj ako ande averesko barvalipe naj senas pačivale, sar o Del dela tumen tumaro?

¹³ Ni jek sluga naštik robuil duje gospodarende ande isto vrjama. Kaj ječe mrzala, a averes volila; ili ječešće avela pačivalo a avres prezirila. Naštik služin e Devlešće thaj e barvalipešće ande isto vrjama.”

¹⁴ Sa gadava ašundine e fariseja save sas pohlepne pale love thaj marenas muj katar o Isus. ¹⁵ A o Isus phendas lende: “Tumen čeren tumen kaj sen pravedne anglo them, ali džanel o Del tumare ile. Kaj so e manuša smatrin vredno, e Devlešće grjacolpe.”

E Devlesko zakon važil zauvek

¹⁶ Askal o Isus phenda lende: “E Mojsijsko zakono thaj e knjige save ramosardine e purane prorokurja važinas sa dok či avilo o Jovano savo bolelas, a katar askal navestilaspe e Bahtali nevimata palo carstvo e Devlesko. Thaj katar askal nagovorisaras savoren te den ande Devlesko

carstvo. ¹⁷ Ali godova či značil kaj e Mojsijsko zakon majbut či vredil kaj majloče nestanila o nebo thaj e phuv, nego te propadnil jek tačkica andar o zakono.

¹⁸ Sago kaj ramol ando zakon: svako ko rastavilpe katar piri romnji thaj lel avrja, čerel preljub; thaj ko oženilpe e romnjasa savi si rastanime, preljub čerel."

O čoro Lazar thaj o barvalo manuš savo či incárelas o zakon

¹⁹ Askal o Isus nastavisarda: "Sas varesosko barvalo manuš, savo lelas pe peste majšukar thaj majkuč drze, trailas svako đes raikane thaj veselilaspe. ²⁰ A angle lesko vudar pašljolas varesavo čoro manuš savo sas sa ande čirurja. Lesko alav sas Lazar, ²¹ thaj čeznilas samo te čaljol e prušenka save perenas katar e barvalesči sinija. Dok gajda pašljolas avenas e džučhela thaj čarnas e čirurja pe leste. ²² A kana mulo o čoro, e anđelurja inđardine les ande Avramešče angalja. Pale godova mulo vi o barvalo manuš, thaj prahosardine les. ²³ A lešči duša deli po than kaj si e mule, thaj dok sas ande bare muke vazda pire jakha thaj dadural dikhlas e Lazare ande Avramešče angalja.

²⁴ Thaj čhtas muj: 'Dade Avraame, smiluitu mande thaj bičhal e Lazare te umočil piro naj ando paj thaj šudrjarel mungri čhib kaj zurales mučiman ande akava plameno.'

²⁵ Pe godova phendas o Avram: 'Detut gođi, čhaveja, kaj tu pale čiro trajo primisardan čiro lačhipe, a gajda vi o Lazar piro bilačhipe. Akana vo akate tešilpe, a tu mučistu. ²⁶ Osim godova, maškar amende thaj tumende si bari provalija thaj vi okola save kamlinesas naštik načhen okotar akaring, niti akatar okoring.'

²⁷ Pe godova o barvalo manuš phendas: 'Moliv tut askal, dade, bičhal e Lazare ando čher mungre dadesko. ²⁸ Kaj siman pandž phral pa neka džal thaj upozoril len te na vi von aven akaring ande kava than e mukengo.'

²⁹ A o Avram phendas lešče: 'Opominl len o Mojsija thaj e prorokurja ande prire zapisurja. Neka čiton thaj čhon kan lende.'

³⁰ A vo phendas: 'O na, dade Avraame! Nego te avilo lende vareko andar e mule, obratinape.'

³¹ A vo phendas lešče: 'Ako či ašunen e Mojsija thaj e prorokonon, či pačana sa vi te uštel thaj avel lenđe vareko andar e mule.'"

17

O Isus sikavel e učenikon te aven poslušne e Devlešče

¹ O Isus phendas pire učenikonende: "O iskušenje moraš te avel, ali teško e manušešče kroz savo avel o iskušenje. ² Kasave manušešče avilosas majlače te phanden lešče mlinsko bar oko e kor, thaj te čhuden les ando more, nego te crdel po bezeh ječe katar akala manuša saven si cara pačipe. ³ Upozoriv tumen! Ako čiro phral savo si verniko pogrešil, ukori les thaj jartosar lešče ako pokajilpe. ⁴ Pa ako vi efa drom po đes sagrašil protiv tute thaj efa drom po đes avel thaj phenel tuče: 'Jartosar mande. Pogrešisardem!', jartosar lešče."

⁵ E apostolurja phendine e Gospodešče: "Trubul amen majbut pačipe. Phen amende sar te dobis!"

⁶ O Gospod phendas lenđe: “Te avel tumen paćipe gajda cikno sago kaj si e goruščakako zrno, phendinesas akale dudošće: ‘Inkaltu e korenosa thaj presaditut ando more!’, thaj vo presadisajlosas.

⁷ Ko tumendar phenela pire slugašće savo oril ili lel sama pe stoka, kana boldela pes andar o polje thaj del ando čer: ‘Av brzo thaj beš pale sinija?’

⁸ Či umesto godova phenena lešće gajda: ‘Čer mande večera! Čhov e kecelja pe tute thaj služisar man dok hav thaj pijav, pale godova tu haja thaj pijeja?’ ⁹ E slugašće pale godova či zahvalilpe kaj vo samo čerel piri bući. ¹⁰ Gajda vi tumen: kana sen poslušne e Devlešće, phenen: ‘Sluge sam save či zaslužin pohvala! Čerdam samo so samas udžile te čeras!’ ”

O Isus sastarel e deš manušen saven sas morčhako nasvalipe

¹¹ Gajda dok putuilas majdur prema o Jerusalem, o Isus načelas maškar e Samarijaći thaj e Galilejaći regija. ¹² Kana delas ande varesosko gav, angle leste avile deš gubavcurja. Ačhiline cara majdur ¹³ thaj počnisardine te čhon muj: “Isuse, Sikavneja, smiluisar tut amende!”

¹⁴ Kana o Isus dikhla len, phendas lenđe: “Džan thaj sikaven tumen e rašajende te dičhen tumen thaj phenen dali sen saste!” Thaj dok džanas dromesa sastile katar e guba.

¹⁵ Jek lendar dikhla kaj sastilo, boldape thaj slavisarda e Devle andar sasto glaso. ¹⁶ Čhudape pe koča angle Isusešće pungre thaj zahvalisarda lešće. A sas godova varesavo manuš andar e Samarija.

¹⁷ O Isus phučla: “Či li sastile deš džene? Kaj si okola inja? ¹⁸ Dali nijek lendar či boldape te del slava e Devlešće osim akava tuđinco?” ¹⁹ Askal phenda e manušešće savo sastilo: “Ušti thaj dža. Čiro paćipe ande mande pasisarda tut!”

O Isus phenel kaj avel e Devlesko carstvo ande vrjama kana či nadimen

²⁰ E fariseja phučline e Isuse: “Kana avela e Devlesko carstvo?”

A vo phenda lenđe: “E Devlesko carstvo či avela e znakonenca save e manuš šaj promatrin gajda te šaj dičhel pes. ²¹ Naštik phenelape: ‘Aketalo akate!’, ili: ‘Eketalo okote!’ Ake e Devlesko carstvo si maškar tumende!”

²² Pale godova phendas e učenikonende: “Avela e vrjama kana kamena te dičhen jek katar e đesa kana me, o Čhavo e Manušesko, vladiva sago o caro, ali či dičhena godova đes. ²³ Askal phenena tumende: ‘Eketalo okote, aketalo akate!’ Ali na džan thaj na prasten inča! ²⁴ Kaj sago e munja kaj sevil pe jek krajo e nebosko thaj rasvetil sa džike aver krajo, gajda avela vi manca, e Manušesće Čhavesa, ando mungro đes. ²⁵ Ali majsigo trubuv but te pretrpiv thaj akava naraštaj trubula te odbacil man.

²⁶ Thaj sago kaj sas ande Nojašći vrjama gajda avela vi ando đes kana avava me o Čhavo e Manušesko. ²⁷ E manuš a hanas, pijenas, ženinaspe thaj udainaspe dži ko đes dok o Noje či dijas ando baro brodo, thaj avilo o potop thaj uništisardas sa so nas ando baro brodo.

²⁸ Askal avela sago kaj sas dumut kana trailas o Lot: Kana e manuš ando gav savo akhardolas Sodoma, hanas thaj pijenas, činenas thaj bičinenas, sadinas thaj gradinas, ²⁹ sa dži ke detharin kana o Lot inkljisto andar o gav Sodoma, a askal andar o nebo zapljuštisarda e jag thaj o sumpor thaj uništisardas sa okolen save ačhiline ando gav. ³⁰ Isto gajda iznenada avela

ando đes kana boldava man me o Čhavo e Manušesko. ³¹ Gajda ande okova đes, ko avela po krovo, a lešće stvarja si ando čher, neka na fuljel te lel len. Thaj ko si ande njive, neka či boldel pes palpale te lel vareso pesa. ³² Den tumen gođi sar muli e Lotošči romnji! ³³ Kaj ko lela sama pe piro trajo te arače les, hasarela les; a ko hasarel piro trajo zadobila les palo večnost. ³⁴ Phenav tumenđe, ande koja rjat kana me boldava man avena duj džene ande jek kreveto. Jek lelape, aver mučelape. ³⁵ Duj manušnja zajedno meljina o điv; jek lelape, a aver mučelape. ³⁶ Duj džene avena ando polje; jek avela lino, a aver ačhela.”

³⁷ Pe godova e učenikurja phučline les: “A kaj godova Gospode?”

A o Isus phenda lenđe: “Avela očito sago vi akaja poslovica: ‘kaj čiden pes e lešinarja okote kaj si o mulo telo.’”

18

O Isus sikavel kaj ustrajno trubul te molimen

¹ Askal o Isus phenda e učenikonenđe e usporedba te sikavel len sar uvek trubun te molinpe thaj sar nikada či trubun te odustanin. ² Thaj phendas: “Ande jek gav sas jek sudija savo či daralas e Devlestar a e themestar či ladžalas. ³ A ande godova gav sas vi jek udovica savi stalno avelas leste thaj molilas les: ‘Demam pravda angle mungro protivniko.’

⁴ O sudija varesavi vrjama či marilas pale godova, ali napokon phenda: ‘Vi ako či darav katar o Del thaj či mariv pale manuša, ⁵ ali dava pravda akale udovica, kaj, ako či dav lat pravda, dosadila mande dok či dobil piro pravo, kaj stalno dosadil man!’”

⁶ Askal phendas o Gospod Isus: “Dičhen sar ispravno postupisarda o nepravedno sudija. ⁷ Kaj o Del strpljivo čhola kan ke lenđe molitve thaj pobrinila pe te dobin pravda okola save pripadin lešće thaj vapin lešće o đes thaj e rjat. ⁸ Phenav tumenđe kaj brzo dela len pravda. Ali kana me, o Čhavo e Manušesko, boldava man pe phuv, dali arakhava kasavo pačipe?”

O Del opravdil e poniznen

⁹ Askal o Isus phendas još akaja usporedba varesavenđe save sas uverime ande piri vlastito pravednost, a averen prezirisarenas: ¹⁰ “Duj manuša dele ando Hramo te molinpe. Jek sas fariseji a aver cariniko. ¹¹ O fariseji ačhelas thaj molilaspe pale peste: ‘Devla, nais tuće kaj najsem sago aver manuša, grabežljivo, nepravedno, preljubniko, ili sago akava cariniko. ¹² Me postiv duvar ando kurko; dav deš posto katar sa so si man.’

¹³ A o cariniko, ačhelas majdur, thaj či usudilaspe ni pe jakha te vazdel prema o nebo, nego pečelaspe ando koliin te sikavel piri tuga thaj phenelas: ‘Devla av milostivo mande bezehalešće!’ ¹⁴ Phenav tumenđe: vo boldape čhere pravedno anglo Del, a na o fariseji! Kaj svako ko korkoro pes uzvišil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil, avela uzvisime.”

E Devlesko carstvo pripadil okolenđe save si ponizne sago čhavra

¹⁵ A e Isusešće anenas vi e cikne čhavren te čhol pire vas pe lende te blagoslovil len, a kana godova dikhline e učenikurja braninas lenđe. ¹⁶ A o Isus akharda len thaj phendas: “Mućen e čhavren te aven mande thaj na branin lenđe, kaj kasavenđe pripadil e Devlesko carstvo.” ¹⁷ “Čačes,

phenav tumenđe, savo či primil e Devlesko carstvo sago cikno čavro, či dela ande leste.”

Khanči či tromal te avel majbitno katar godova te služis e Devlešće

¹⁸ Varesavo židovsko vođa phučlas e Isuse: “Lače sikavneja, so trubul te ćerav te dobiv o večno trajo?”

¹⁹ A o Isus phendas lešće: “Sostar man akhares lačejeja? Khonikal naj lačo, nego li samo o jedino Del. ²⁰ A e zapovedi andar o Mojsijsko zakon džanes: ‘Na ćer preljub’, ‘Na mudar’, ‘Na čor’, ‘Na svedočisar hohamne’, ‘Poštuisar ćire dades thaj ćire deja.’”

²¹ A vo phendas: “Sa gadava ćerav katar mungro ternipe.”

²² Kana godova ašunda o Isus, phendas lešće: “Još jek ačhilo tut: sa so si tut bićin thaj podelisar e čorende thaj avela tu barvalipe ando nebo. A askal av thaj dža pale mande.” ²³ Kana vo godova ašundas, ražalostisajlo kaj sas zurale barvalo thaj či kamlas te bićinel sa so sasle.

²⁴ O Isus dikhla pe leste thaj phendas: “Sar si phare e barvalešće te del ande Devlesko carstvo! ²⁵ Maj loće si e kamilaće te načhel kroz e suvjaće kan nego o barvalo te del ande Devlesko carstvo.”

²⁶ Okola save godova ašundine, phendine: “Pa ko askal šaj spasilpe?”

²⁷ A o Isus phendas: “So si nemoguće e manušenđe, moguće si e Devlešće.”

²⁸ Askal o Petar phendas: “Ake, amen muklam sa amaro thaj teljardam pale tute te sledis tut.”

²⁹ A o Isus phendas lenđe: “Čačes, phenav tumenđe, naj godova savo muklasas piro čer, ili pire romnja, ili pire phralen, ili pire dade thaj pire deja, ili pire čavren zhog e Devlesko carstvo, ³⁰ a te či već pe akava them primila majbut nego so muklas, a pe okova them savo avel vi večno trajo.”

O Isus po trito drom spominjil piro smrto thaj o vaskrsenje

³¹ O Isus ćidas oko peste e dešuduj apostolen thaj phendas lenđe: “Ake das ando Jerusalim, a okote dogodilape sa so e prorokurja ramosardine ando Sveto lil, pale mande e Čhave e manušešće. ³² Von predaina man ande vas e nevernikonende, save marena muj mandar, ladžarena man, vredona man, ³³ bićuina man thaj mudarena man, ali me o trito đes uštava andar e mule.”

³⁴ A e ućenikurja khanči katar godova so o Isus phendas či haćardine. O značenje godole alavengo sas lendar garado thaj naštik haćardine so o Isus phenelas lenđe.

O Isus sastarel e kore manuše

³⁵ A kana o Isus avilo paše džiko gav o Jerihon, varesavo koro manuš bešelas po drom thaj prosilas. ³⁶ A kana o koro manuš ašunda kaj načhel okotar o but o them, phučlas so si godova. ³⁷ Phendine lešće: “Načhel o Isus andar o Nazaret.” ³⁸ A vo pe godova čhtas muj: “Isuse e Davidešće Čhaveja, smiluitu tut mande!” ³⁹ A okola kaj džanas anđlal o Isus ačhavenas e kore manuše te na čhol muj, ali vo još majzurale čholas muj: “E Davidešće Čhaveja, smiluitu mande!”

⁴⁰ Kana o Isus ašunda les ačhilo thaj phendas te anen les leste. Kana e kore manuše andine majpaše o Isus phučla les: ⁴¹ “So kames te ćerav tuće?” A vo phendas:

“Gospode, te šaj dikhav.”

⁴² A o Isus phendas lešće: “Akana šaj te dičhes! Ćiro paćipe sastarda tut.” ⁴³ E kore manušešće jakha odma putajle thaj počnisarda te dičhel, uputisajlo dromesa palo Isus thaj počnisarda te slavil e Devles. A sa o them savo godova dikhla dija slava e Devlešće.

19

O Isus thaj o Zakej

¹ O Isus dijas ando Jerihon. Dok načelas kroz o gav, ² angle leste avilo o manuš savo akhardolas Zakej. Vo sas glavno cariniko thaj sas zurale barvalo. ³ Probilas te dičhel e Isuse, ali sas zurale cikno manuš thaj naštik dikhlas les katar o but o them savo sas oko leste. ⁴ Vo zato prastaja anglal, thaj lijape opre pe smokva paše savi o Isus trubujas te načel te šaj dičhel les.

⁵ Kana o Isus areslo pe godova than, dikhlas opre thaj phendas lešće: “Zakej, brzo fulji tele! Ađes trubul te avav gosto ande ćiro čher.”

⁶ O Zakej brzo fuljisto tele katar e smokva thaj pherdo bah ugostisarda les ande piro čher. ⁷ A sa save godova dikhline počnisardine te mrmljan: “Đelo ando čher e bezehalesko!”

⁸ A o Zakej ačhilo thaj phendas e Gospodešće: “Gospode ake, opaš mungro barvalipe dava e čorende! Thaj ako varekas hohadem, boldav štar drom majbut.”

⁹ Pe godova o Isus phendas lešće: “Ađes ande akava čher avilo o spasenje kaj si vi akava manuš e Avraamesko čhavo! ¹⁰ Me o Čhavo e Manušesko avilem te rodav thaj te spasis okova so si hasardo!”

O manuš trubul te avel verno dok ažućarel e Devlesko carstvo

¹¹ O but o them sa godova ašunelas, a o Isus phendas lenđe još jek usporedba zato kaj sas o Isus paše pašo Jerusolim thaj gndinas kaj odma pojavilape e Devlesko carstvo. ¹² Thaj phendas: “Sas varesavo ugledno manuš savo trubuja te otputuil ande dur phuv te okote okrunin les sago caros, a askal te boldelpe. ¹³ Zato akhardas pire deš slugonen, dija len svakones po opaš kila rup so sas štar čhonendi počin thaj phendas lenđe: ‘Trguin akale rupesa dok či boldav man.’ ¹⁴ A e manuša andar lešći phuv mrzanas les thaj bičhaldine pale leste e poslaniko te phenen e majbare carošće: ‘Či kamas te akava caruisarel pe amende.’

¹⁵ Kana vo primisarda piro carstvo thaj boldape palpale, naredisarda te anen lešće okolen slugen savende dijas o rup te ašunel kozom zaradisardine. ¹⁶ O prvo sluga avilo thaj phendas: ‘Gospodarina, o iznos savo dijan man ćerdem te avel deš drom majbut.’ ¹⁷ Phendas lešće: ‘But lačhe! Lačho san sluga, zato kaj sanas verno ande cikno, dava tut te vladis pe deš gava!’

¹⁸ Aver sluga avilo thaj phendas: ‘Gospodarina o iznos savo dijan man ćerdem te avel pandž drom majbut.’ ¹⁹ Phenda lešće: ‘Lačhe! Vladi pe pandž gava!’

²⁰ A o trito sluga avilo bi zaradako thaj phendas: ‘Gospodarina, ale tuće ćiro rup, savo dijan man. Arakhavas les garado ando dikhloro. ²¹ Daravas tutar kaj san strogo manuš. Les so či uložisardan, thaj žanjis so či sadisardan.’

22 Phendas lešće: 'Pe čire alava aveja osudime, bilačo slugona! Džanglan kaj sem strogo manuš, kaj lav so či uložisardem thaj kaj čidav kaj či sadisardem?' 23 Sostar askal či uložisardan mungre love ande banka? Gajda barem dobisardemas e kamatenca.' 24 Pe godova o caro phendas kolende save sas kote čidine: 'Len lestar o rup thaj den okolešće saves si deš.'

25 Phendine lešće: 'Ali gospodarina, pa les već si deš kile rup!'

26 O caro phenda lenđe: 'Phenav tumenđe: Okoles kas si, delape lešće još majbut, a okoles save naj, lelape lestar vi okova cara so siles. 27 A mungre dušmajen okolen save či kamline man te me avav caro, anen len akaring thaj mudaren len angle mande.'"

O Isus del ando Jerusalim sago caro

28 Nakon so phendas lenđe godova, o Isus teljarda majdur karingal o Jerusalim. 29 Kana avilo paše džike gava e Vitfaga thaj e Vitanija save sas pe Maslinsko gora, bičhaldal anglal pire duj učenikonon 30 thaj phendas lenđe: "Džan ando gav savo si angle tumende. Čim den ande leste, arachena phangle terne magarco saves još khonik či jašisarda. Putren les thaj anen les. 31 Ako vareko phučel tumen: 'Sostar putren e magare?' Gajda phenen: 'Trubun e Gospodešće', thaj odma mučena len."

32 Von đele thaj arakhline e magarco sago kaj o Isus phenda lenđe 33 Thaj dok e učenikurja putrenas e magare, e magaresko gospodari phendas lenđe: "Sostar putren e magare?"

34 A von phendine: "Trubul e Gospodešće." 35 Andine e magare ko Isus thaj čhutine pire haljine po magarco thaj o Isus bešlo pe leste.

36 Thaj dok O Isus gajda džalal po magarco, e manuša buljarenas pire ogrtačurja po drom angle leste te sikaven lešće čast. 37 A kana već avilo paše te fuljel katar e Maslinsko gora, e but e manuša save džanas pale leste počnisardine pe sa o glaso te zahvalin e Devlešće pale sa e čudurja save dikhline. 38 Phenenas:

"Blagoslovime o Caro,
savo avel ando alav e Gospodesko!
Miro po nebo
thaj slava e Devlešće ande visine!"

39 Pe godova varesave fariseja save sas maškar o them phenenas e Isusešće: "Sikamneja, phen čire učenikonenđe te na phenen godova."

40 O Isus phendas: "Phenav tumenđe, ako von ačhen, e bara slavina!"

E Isusešće si pharo pale manuša andar o Jerusalim

41 Kana o Isus avilo paše džiko Jerusalim thaj dikhla o gav, o Isus rujas pale manuša andar leste. 42 Thaj phendas: "Sar volisardemas te ades arakhlinesas o drom e miroško! Ali akana si kasno, thaj o miro si garado tumendar. 43 Avena e đesa kana o dušmano zauzmila čire zidurja, okolina tut thaj čicidena tu katar sa e riga. 44 O Jerusalime, savnina tut e phuvjasa thaj vi čire čhavren ande tute. Či ačhela tutar ni bar pe bareste kaj či pindžardan e vrjama kana o Del avilo te spasil tut."

O Isus či mučel te trguin ando Hramo

45 Kana o Isus dijas ando Hramo, počnisarda te tradel andar leste e trgovcen. 46 Thaj phenda lenđe: "Ando Sveto lil ramol: 'Mungro Hramo

trubul te avel o čher pale molitva', a tumen pretvorisardine les ande razbojničko pečina!"

⁴⁷ Pale godova o Isus svako đes sikavelas ando Hramo, a e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar zajedno e gavešće šorvalenca gndinas sar te mudaren les, ⁴⁸ ali či arakhlina o način sar te čeren godova kaj o them pažljivo čholas kan ke lesko sikavipe.

20

E židovske vođe či priznain e Isuse sago autoriteto

¹ Jek đes dok o Isus sikavelas e theme ando Hramo thaj navestilas e Bahtali nevimata, aviline leste e šorvale rašaja, e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj vi aver e židovske starešine ² thaj phučline les: "Phen amende ko dija tut vlast te čeres godova? Ko ovlasitisarda tut pale godova?"

³ A o Isus phendas: "Vi me tumen vareso phučava: Phenen mande ⁴ Dali o Del phenda e Jovanošće te bolel e manušen, ili e manuša phendine lešće te čerel godova?"

⁵ A von počnisardine te raspravin pes maškar peste: "Te phendam katar o Del, phenela amende sostar askal či pačaine lešće? ⁶ A te phendam katar o manuš, sa o them čudelape barenca pe amende dok či mudaren men. Kaj o them pačal kaj sas o Jovano proroko." ⁷ Zato phendine e Isusešće kaj či džanen kastar avilo e Jovanesko autoriteto te bolel.

⁸ A o Isus phendas lenđe: "Askal ni me tumenđe či phenava katar man vlast!"

O Isus usporedil e židovske vođen e bilače vinogradarenca

⁹ Pale godova o Isus phendas e themešće akaja usporedba: "Varesavo manuš zasadisardas o vinograd thaj iznajmisarda les e vinogradarenđe. A askal otputuisarda pe lungo vrjama. ¹⁰ Kana avili e vrjama pale berba, bičhaldas pire slugo ke vinogradarja te kušen lesko deo savo bijandas e drak. Ali e vinogradarja mardine les thaj bičhaldine les palpale čuče vastenca. ¹¹ Pe godova vo bičhalda lenđe aver slugo. Ali von vi godole mardine, mardine muj lestar thaj bičhaldine le palpale čuče vastenca. ¹² Bičhaldas lenđe vi e trito. A von vi les izranisardine thaj tradine les.

¹³ Pe godova o gospodari e vinogradesko phendas: 'So te čerav? Bičhalava lenđe mungre voljeno čhaves. Les valda poštuina kaj si mungro čhavo.'

¹⁴ Ali kana e vinogradarja dikhline e čhaves, počnisardine te čeren svato maškar pende: 'Akava si o nasledniko. Ajde te mudaras les thaj o naslestvo avela amaro.' ¹⁵ Tradineles avri andar o vinogrado thaj mudardine les.

So gndin so čerela lenca o gospodari e vinogradesko kana ašunela so sas? ¹⁶ Avela thaj mudarela godole vinogradaren, a o vinograd dela aver vinogradarenđe ando najam."

A okola save ašunenas e Isuse phendine: "Amen vareso gajda nikad či čerdamas!"

¹⁷ A o Isus lače dikhlas pe lenđe thaj phendas: "A so askal značil okova odlomko savo ramol ando Sveto lil: 'O bar saves čhudine e graditeljurja postanisardas o bar zaglavno?'"

¹⁸ Te ko god perel pe godova bar phađela pes, a godova bar smrskola okoles pe kaste perel.”

¹⁹ E sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj e šorvale rašaja kamline odma te astaren les kaj lače džangline kaj godoja usporedba odnosilpe pe lende, ali daranas katar o them.

E rašaja probin te iskušin e Isuse gajda kaj phučen les palo porezo

²⁰ Katar askal počnisardine te vrebini les thaj bičaldine e špijunen save čerenas pe kaj si iskrene te šaj optužin e Isuse kaj phenda vareso bilače thaj te predain les e rimske upravitelješće. ²¹ Thaj phučline e Isuse: “Sikavneja! Džanas kaj phenes čačiipe thaj sikaves ispravno, thaj či dičhes ko si ko, nego čačes sikaves e Devlesko drom. ²² Phen amende dali trubul te amen e Židovurja das e carošće o porez ili te či das?”

²³ A o Isus dikhlas kaj kamen te astaren les ande zamka thaj phendas lende: ²⁴ “Sikaven mande e kovanica savjava počinen o porez. Kasko si akava liko thaj o alav pe late?”

A von phendine: “E carošći.”

²⁵ “Askal den e carošće so si e carosko, a e Devlešće so si e Devlesko.”

²⁶ Gajda naštik arakhline doš ande okova so o Isus phenda anglo them, nego ačhiline zadivime lešće naukava thaj ačhiline bi alavesko.

O Isus sikavel kaj si čače vaskrsenje andar e mule

²⁷ Askal aviline leste varesave saduceja, save phenen kaj naj uštipe andar e mule. Thaj phučline e Isuse: ²⁸ “Sikavneja, o Mojsije ramosardas amende te mulo varekasko phral saves sas romnji, a nas les čavra, neka lesko phral lel lešće romnja sar voj bijandas lešće čavo savo nasledila e imovina okolešći savo mulo thaj te indarel lesko prezime. ²⁹ Gajda sas efta phral. Prvo phral oženisajlo thaj mulo, a nas les čavra. ³⁰ Aver phral oženisajlo lešće romnjasa ali vi vo mulo, ³¹ askal o trito thaj gajda vi sa efta muline, a či mukline čavra. ³² Po krajo muli vi e romnji. ³³ Kašći romnji askal voj avela kana e manuša uštena andar e mule kana sas romnji sa efta phralendi?”

³⁴ O Isus phendas lende: “E manuša akale themešće udainape thaj ženinape. ³⁵ Ali okolen saven o Del dičel kaj si dostojne te ušten andar e mule thaj traína ande okova them savo avela, či ženinape niti udainape. ³⁶ Von majbut naštik ni merena, kaj avena slične sar e anđelurja. Von si čhave e Devlešće kaj vo bolda len palpale andar e mule. ³⁷ A kaj e mule uštena, godova čak vi o Mojsije potvrdisardas ando odlomko po than kaj phabolas o grmo kaj e Gospode akhardas e Avraamešće Devleja, e Isakošće Devleja thaj e Jakovešće Devleja dumut nakon so von muline. ³⁸ A o Del naj Del e mulengo nego o Del e džudengo, kaj si savora ande leste džude.”

³⁹ Pe godova phendine lešće varesave sikavne e Mojsiješće zakonestar: “Sikavneja! Lače phendan!” ⁴⁰ Thaj khonik majbut či usudisajlo te vareso phučen les.

O Mesija si majbaro katar o caro David

⁴¹ Askal o Isus phučla len: “Sostar phenelpe kaj si o Hristo samo potomko e carosko Davidesko? ⁴² Pa korkoro o David phenel ande knjige psalmurja: ‘Phenel o Gospod mungre Gospodešće:

Beš pe mungri počasno desno rig

43 dok či čhav íre dušmajen tale íre pungre.’

44 Korkoro o David akhardas les pire Gospodeja. Sar askal avilosas samo lesko potomko?”

O Isus upozoril pire učenikonen te lenpe sama katar e sikavne e Mojsiješće zakonestar

45 Askal anglo sa o them, o Isus phendas pire učenikonende: 46 “Len tumen sama katar e sikavne e Mojsiješće zakonestar, save volin te phiravenpe ande lundže haljine, volin te e manuša pozdravin len pe javne thana, thaj te bešen pe prve thana ande sinagoge, thaj e počelja pe gozbe.

47 Bi ladžavesko len katar e udovice okova so silen thaj hohamne molinpe dugo e Devlešće. Von avena majstrogo osudime.”

21

E udovica del e Devlešće sa so saslat

1 O Isus ando Hramo dikhlas e barvalen sar čhon ande riznica love sago daro e Devlešće. 2 A dikhla vi varesošće čore udovica savi čhutas okote samo duj majcikne kovanice. 3 Thaj phendas: “Čačes, phenav tumende akaja čori udovice čhutas majbut savorendar. 4 Kaj savora von dine katar piro viško, a voj katar piro čorpe dijas sa so silat.”

O Isus sikavel save znakurja avena po krajo e themesko

5 Dok varesave učenikurja čerenas svato pale godova sar si o Hramo šukar ukrasime e barenca thaj e ukrasenca save e manuša andine e Devlešće, a o Isus phendas: 6 “Avela e vrjama kana katar akava so dičen či ačhela ni bar pe bareste. Svako avela harado.”

7 E učenikurja phučline les: “Sikavneja, a kana godova avela? Thaj sar džanasa kaj godova uskoro avela?”

8 A vo phendas lende: “Len sama te na aven hohade kaj but džene avena ande mungro alav thaj phenena korkoro pale peste kaj si von o Mesija thaj phenena: ‘avili e vrjama’. Na džan pale lende! 9 Kana ašunena pale raturja thaj pale pobune, na daran. Kaj sa godova trubul te avel, ali godova još naj odma o krajo.” 10 Askal još phendas lende: “O them borilape protiv aver them, thaj e carurja protiv aver carurja. 11 Pe sa e riga e themešće avena e potresurja, bokhalipe thaj nasvalipe. Po nebo avena čudesne znakurja savendar dela e dar pe sa o them.

12 Ali majsigo katar sa akava astarena tumen thaj tradena tumen. Predaina tumen e manušende ande sinagoge te sudin tumende. Indarena tumen angle carurja thaj angle upravitelja zato kaj sledin man. 13 Godova avela tumari prilika te den svedočanstvo. 14 Zato zapamtin na majanglal te gndin so phenena ande tumari obrana! 15 Me dava tumen alava thaj kasavi mudrost savjaće naštik proturečila niti te oduprilpe ni jek tumaro protivniko. 16 A izdaina tumen čak vi tumare dada, deja, phrala, drugarja thaj tumari familija. Varesaven tumendar vi mudarena. 17 Savora mrzana tumen zato kaj sledin man. 18 Ali či perela ni jek bal katar tumaro šoro. 19 Tumare duše spasinape zbog godova, ako či odustanin.”

O Isus phenel kaj o Jerusolim avela uništíme

²⁰ O Isus nastavisarda te phenel lenđe: “A kana dičhena kaj e vojska opkolisardas o Jerusalem, askal džanen kaj avili paše e vrjama kaj avela opustošime. ²¹ Askal okola save si ande Judeja neka našen ande gore thaj save si ando gav neka inkljen andar leste, a ni o kola save si ando polje neka či boldenpe ando gav. ²² Kaj ande godola đesa avela e Devlešči kazna te pherdol sa so ramol ando Sveto lil. ²³ Teško e khamne manušnjende thaj okolenđe save den čuč i e čhavren ande godola đesa! Kaj avena e bare nevolje pe phuv, thaj e Devlesko gnjevo pe akala manuša. ²⁴ Avena mudarde katar o oštro mačo, thaj avena inđarde ando ropstvo pe sasto them. A o Jerusalem uštavena okola save či džanen palo Del dok či isteknil e vrjama okolenđi save či džanen palo Del.”

O Isus ćerel svato kaj boldelape pe phuv

²⁵ O Isus phenda: “Pojavinape e znakurja po kham thaj po čhonut thaj pe čereja. A e theme pe phuv astarela o očaj zbog e huka thaj e talasurja andar o more. ²⁶ O them merela e daratar thaj katar godova kaj ažučarena so avela pe akava them, kaj vi e nebeske sile avena uzdrumome. ²⁷ Askal dičhena man, e Čhave e Manušešće, sar avav pe nebeske oblakurja e silava thaj e bare slavava. ²⁸ Kana počnila sa godova te avel, ušten thaj vazden tumare šore kaj o Del uskoro oslobodila tumen.”

²⁹ Pale godova o Isus phendas lenđe e usporedba: “Dičhen e smokva ili bilo savo aver kaš. ³⁰ Kana dičhen kaj mučen e patrja, korkoro već džanen kaj paše si o milaj. ³¹ Gajda vi tumen kana dičhen sa akala dogadžaja, džanen kaj si paše o carstvo e Devlesko. ³² Čačes, phenav tumende, kaj akava naraštaj sigurno či načhela dok sa akava či avel. ³³ O nebo thaj e phuv načhena, ali mungre alava či načhena nikad.”

O Isus sikavel te avas uvek spremne pale leste

³⁴ O Isus phenda lenđe: “Len sama te či zuravol tumaro ilo ando handžvalipe palo habe thaj ando matipe ili ande trajošće brige thaj te či iznenadil tumen godova đes, ³⁵ savo avela sago zamka, pe sa e manuša save train pe sasti phuv. ³⁶ Zato stražarin thaj molin tumen e Devlešće te šaj načhen sa kava so trubul te avel thaj te ačhen sago pobednikurja angle mande, anglo Čhavo e Manušeško.”

³⁷ O Isus svako đes sikavelas ando Hramo, a račasa inkljelas thaj račarelas pe Maslinsko gora. ³⁸ A sa o them već katar e rano detharin avenas leste ando Hramo te ašunen les.

22

O Juda ugovoril e Isusešči izdaja

¹ Avili paše e Pasha savi sas prvo đes katar o prazniko e bi kvascošće mangrengo. ² E šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar rodenas sar te mudaren e Isuse. Ali đaranas katar o them.

³ Askal o beng dijans ando Juda andar o gav Iskariot, jek katar e dešuduj e Isusešće apostolurja. ⁴ Vo delo thaj dogovorisašlo e šorvale rašajenca thaj e Hramske stražarenca sar te predail lenđe e Isuses. ⁵ A von, kana ašundine, raduisajle thaj obećisardine kaj dena les love. ⁶ O Juda pristanisardas thaj katar askal počnisardas te rodel lači vrjama te izdail e Isuses lenđe, a te na dičhel o them.

Priprema pale pashalno večera

⁷ Kana avilo o prvo đes katar o prazniko e bikvasošče mangrengo, ande savo trubujasas te žrtvuilpe o bakhro palo prazniko e pasha. ⁸ O Isus bičhalda e Petre thaj e Jovano thaj phendas lende: "Hajde džan thaj pripremin amende te has e pasha."

⁹ A e učeníkurja phučline les: "Kaj kames te pripravim lat?"

¹⁰ A vo phenda lende: "Ake, čim den ando gav malavela tumen o manuš savo inđarel paj ando bokali. Teljaren pale leste ando čher savo vo del ¹¹ thaj roden e domačine ande godova čher thaj phenen lešče: 'O sikavno phučel ande savi soba šaj hal e pashalno večera pire učeníkonenca?'"

¹² Vo sikavela tumende e bari soba po sprato. Okote pripravim." ¹³ E učeníkurja đele ando gav thaj arakhline sa sar o Isus phendas lende thaj okote pripravimardine e pashalno večera.

O Isus del Nevo Savezo

¹⁴ Kana avili e vrjama pale večera, o Isus lija than pale sinija e apostolena. ¹⁵ Askal phendas lende: "Saste ilesa čeznisardem te hava tumenca akaja pashalno večera majsigo nego so aven mungre muke. ¹⁶ Kaj phenav tumende, či majbut hava e pashalno večera dok či pherdol lači svrha ande Devlesko carstvo."

¹⁷ Lijas o tahtaj e molava, zahvalisardas e Devlešče thaj phendas: "Len thaj razdelin maškar tumende. ¹⁸ Kaj, phenav tumende: či majbut pijava mol sa dži ke okova đes kana pijava tumenca nevi mol ando carstvo mungre Dadesko."

¹⁹ Askal o Isus lija o mangro, zahvalisardas e Devlešče pale leste, phagla les thaj dija pire učeníkonende thaj phenda: "Akava si mungro telo savo delpe pale tumende. Akava čeren mande po spomen." ²⁰ Gajda lija vo o tahtaj posle e večera thaj phendas: "Akava tahtaj si nevo Savez ande mungro rat, savo čhordol pale tumende."

²¹ "Ali ake, mungro izdajniko bešel manca pale sinija. ²² Me o Čhavo e Manušesko, moraš te merav sar si odredime, ali jao okolešče savo izdaila man!" ²³ A e učeníkurja pe godova počnisardine te phučenpe ko maškar lende šaj avilosas godova.

Ko kamel te avel vođa e Devlešče manušengo trubul te služil averende

²⁴ Askal e učeníkurja počnisardine te prepriinpe maškar pende ko si lendar majbaro. ²⁵ A o Isus phendas lende: "E carurja akale themešče gospodarin pe pire thema thaj okola saven si vlast pe thema kamen te o them phenel pale lende kaj si lače. ²⁶ Ali tumen na čeren gajda! Naprotiv, okova savo si majbaro maškar tumende, neka avel majcikno, a o vođa sago kova kaj služil. ²⁷ Kaj ko si majbaro? Okova savo bešel pale sinija ili okova savo služil les? Dali naj okova savo si pale sinija? A me ake služiv maškar tumende. ²⁸ Ačhiline mande verne ande mungre kušnje. ²⁹ Zato dav tumen ando naslestvo e carosko čast kaj man dija lat mungro Dad ³⁰ te han thaj te pijen pale mungri sinija ande mungro Carstvo thaj te bešen pe prestolja te sudin e dešuduj plemenurja e Izraelošče."

O Isus phenel kaj o Petar izdaila les

³¹ A o Isus phenda: "Simone! Simone! Ake o Sotona rodel katar o Del te probil tumaro pačipe ande mande. Zato rešetila tumen sago o điv kroz

o sito. ³² Ali me molisajlem pale tute te čiro pačipe ande mande ačhel. A kana palem boldeja tu mande, učvrsti čire phralen.”

³³ O Petar phendas lešče: “Gospode, spremno sem tusa te džav vi ande tamnica vi ando smrto.”

³⁴ A o Isus phendas lešče: “Phenav tuče Petre, ačes ni o bašno či oglasila pes a tu trin drom hohaveja kaj či pindžares man.”

³⁵ Thaj phendas: “Kana bičhaldem tumen po drom bi lovengo, bi trastako thaj bi sandalengo, dali falilas tumenđe vareso?”

A von phendine: “Khanči či falilas amende.”

³⁶ Ali akana phendas lende: “Kas si love, neka lel len pesa! Isto gajda vi e trasta! A kas naj mačo, neka bičinel pire gada thaj nek činel pešče mačo.

³⁷ Kaj phenav tumenđe, moraš te pherdol pe mande okova so si ramome ando Sveto lil: ‘Ubrojime si maškar e zločinurja’, kaj sa so e prorokurja ramosardine pale mande pherdolape.”

³⁸ Von phendine lešče: “Gospode, ake akate si amen duj mačurja!”

A o Isus phendas lende: “Dosta si!”

O Isus molil e Devle te zaobiđil les e patnja ali te avel e Devlešči volja

³⁹ Askal inkljisto okotar thaj po običaj uputisajlo pe maslinsko gora. Pale leste teljardine vi lešče učenikurja. ⁴⁰ Kana areslo okote phendas lende: “Molin tume te na peren ande kušnja!”

⁴¹ Pale godova đelo majdur lendar kozom šaj čhudelpe o bar thaj pelo pe pire koča thaj molisajlo: ⁴² “Dade! Ako kames, le mandar akava tahtaj patnje. Ali na te avel mungri nego čiri volja!” ⁴³ A askal sikadilo lešče o andeo andar o nebo te ohrabril les. ⁴⁴ A o Isus sa majzurale molilaspe, ande smrtno muka, a o znojo pe leste postanisardas sago kapljice e ratešče save perenas pe phuv. ⁴⁵ Uštilo katar e molitva, boldape ke učenikurja thaj arakhlalen sar soven, iscrpime katar e žalost. ⁴⁶ Pa phendas lende: “Sostar soven? Ušten! Molin tumen te na peren ande kušnje!”

O Juda izdail e Isuse

⁴⁷ Dok o Isus još čerelas svato, avilo o them thaj angle lende o Juda jek katar e dešuduj učenikurja. Vo avilo paše ko Isus thaj kamla te čumidel les. ⁴⁸ A o Isus phendas lešče: “Juda, zar e poljupceja kames te izdais man, e Manušeče Čhave?”

⁴⁹ A kana e ostale učenikurja dikhline so si, phučline: “Gospode, te napadnis len e mačesa?” ⁵⁰ A jek lendar zamahnisardas e mačosa pe šorvale rašajesko sluga thaj čindas lesko desno kan.

⁵¹ A o Isus phendas: “Mučen len te čeren godova! Na oduprin tumen majbut!” Askal čutas o vas pe lesko kan thaj sastarda les. ⁵² Askal o Isus phenda e manušenje save aviline te astaren les, e šorvale rašajenđe, e hramske stražarenđe thaj e židovske starešinende: “Sago po pobunjeniko aviline pe mande e mačonenca thaj e rovljenca! ⁵³ Sostar či astardine man ando Hramo? Svako đes semas okote tumenca. Ali akava si tumaro časo thaj vladil e tama.”

O Petar odreknilpe katar o Isus

⁵⁴ Astardine e Isuse thaj inđardine les ando čher e šorvale rašajesko. A o Petar dadural džalas pale lete. ⁵⁵ A e stražarja maškare ande avlija astardine jag thaj bešline okolo late. A o Petar bešlo maškar lende.

⁵⁶ Varesavi sluškinja dikhla les kaj bešel paše jag, oštro dikhla pe leste thaj phendas: "Vi akava sas e lesa!"

⁵⁷ A o Petar hohadas: "Manušnjije pa me či pindžarav les."

⁵⁸ Nedugo pale godova još vareko lija les sama thaj phendas: "Vi tu san jek lendar!"

A o Petar phendas: "Naj sem, manušeja!"

⁵⁹ Kana nakhlo varekaj katar jek sato, vareko aver odlučno phenda: "Vi akava sas čačes lesa! Pa Galilejco si!"

⁶⁰ A o Petar phendas: "Manušeja, či džanav so phenes!" Isto časo dok još motholas, oglasisajlo o bašno. ⁶¹ Askal o Gospod boldape thaj dikhlas po Petar, a o Petar dijape gođi ke alava e Gosodešće, save phendas lešće: "Phenav tuće još akaja rjat majsigo nego so o bašno ašundol, trin drom hohaveja kaj či pindžares man." ⁶² O Petar inkljisto andar e avlija thaj zurales rujas.

⁶³ A e čuvarja počnisardine te maren e Isuse thaj te maren muj lestar

⁶⁴ Učhardine lešće jakha thaj phenenas lešće: "Prorokuisar ko dijatu dab!"

⁶⁵ Thaj but aver podrugljive alava phenenas lešće.

O Isus po sudo angle židovske vođe

⁶⁶ A kana svanosardas o đes, čidape o starešinstvo e themesko, e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj andine e Isuse anglo baro židovsko veće. ⁶⁷ Von phendine lešće: "Ako san tu o Hristo, phen amende godova!"

A o Isus phendas lenđe: "Ako phenav tumenđe, či paćana mande. ⁶⁸ Ako phučav tumen dali sem me o Hristo, či odgovorina mande. ⁶⁹ Ali katar akana me, o Čhavo e Manušesko, bešava po počasno than pašo svemogućo Del."

⁷⁰ Pe godova savora phendine: "Tu dakle tvrdis kaj san o Čhavo e Devlesko!"

Vo phendas lenđe: "Tumen korkoro pravo phenen! Me sem!"

⁷¹ Pe godova von phendine: "Či trubul amen majbut dokaz. Korkoro ašundam andar lesko muj!"

23

E Isuse hohamne prn anglo Pilato thaj anglo Irod

¹ Askal sa e manuša save sas ando židovsko baro veće uštiline thaj inđardine e Isuses ko Pilato savo sas rimsko upravitelj ² thaj optužisardine les: "Astartam les sar zavodil e theme thaj phenel lenđe te na počinen o porez e carošće, a pale peste phenel kaj si vo o Hristo, amaro caro."

³ O Pilato phučla les: "Dali san tu o caro e Židovengo?"

A o Isus phendas lešće: "Gajda si sago kaj tu phenes!"

⁴ Askal o Pilato phendas e šorvale rašajenđe thaj e themešće: "Nisošći doš či arakhav pe akava manuš!"

⁵ Ali von počnisardine još majbut te navalin: "Bunil e theme pire naukava ande sasti phuv e židovendi. Počnisarda ande regija e galilejači thaj avilo sa dži akaring ando Jerusalem!"

⁶ Kana godova ašundas o Pilato, phučla len, dali si godova manuš galilejco. ⁷ Kana potvrdisardine godova, o Pilato bičhaldas e Isuse ko Irod,

savo vladilas ande galilejači regija. A o Irod baš askal arakhadilo ando Jerusalem.

⁸ A kana o Irod dikhla e Isuse, zurale raduisajlo kaj dumut već lija te dičhel les zbog okova kaj ašundas pale leste thaj nadisajlo kaj lestar dičhela varesosko čudo. ⁹ Thaj but phučlas e Isuse, ali vo khanči či phendas lešče. ¹⁰ A e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješče zakonestar ačhenas thaj žestoko prnas les. ¹¹ O Irod zajedno pire vojnikonenca marda muj lestar. Dijas pe leste e carske haljine thaj bičhaldala le palpale ko Pilato. ¹² Godova đes o Irod thaj o Pilato pomirisajle kaj sas majsigo dušmaja.

E Isuse osudin po smrto

¹³ O Pilato akhardas e šorvale rašajen, e vođen thaj e themes ¹⁴ thaj phendas lende: "Andine mande akale manušes e optužbava kaj vo vazdel e themes pe buna. Me ake phučav les angle tumende thaj či arakhlem ni jek doš pe leste pale savi prn les. ¹⁵ A či arakhla e doš pe leste, ni o Irod thaj zato bičhaldala les palpale amende. Ake, vo či čerda khanči sova zaslužisardas smrto. ¹⁶ Zato dava naredba te bičuin les thaj askal mukava les." ¹⁷ [A svako brš kana sas o prazniko Pasha, mučenas lende po ječe phangles]

¹⁸ A sa o them ande jek glas o čhutas muj alavenca: "Mudar les a muk amende e Varava!" ¹⁹ (O Varava sas ande tamnica kaj mudardas, thaj kaj vazdas e buna ando Jerusalem.) ²⁰ O Pilato probisarda te odgovoril len kaj kamelas te mučel e Isuses. ²¹ Ali o them čholas muj: "Razapnisar les!"

²² Phučla len o Pilato trin drom: "Ali savo zločino vo čerdas? Me khanči či arakhav pe leste sova zaslužisardas smrto. Zato dava te bičuin les thaj mukava les."

²³ A o them čholas muj thaj navalinas te razapnin e Isuse. Thaj čhonas muj sa majzurale thaj majzurale. ²⁴ O Pilato presudisarda te udovoljil lende. ²⁵ Thaj muklas o kole savo sas čhudino ando phanglipe zbog e pobuna thaj zbog o mudaripe, a e Isuse dijias ande vojnikonende vas te čeren lesa okova so o them kamlas.

E Isuse razapnin po trušul

²⁶ Dok inđarenas e Isuse, astardine varesave Simone andar o gav e Kirinija, savo boldelaspe andar o polje thaj čhutine pe leste o trušul te inđarel palo o Isus. ²⁷ Palo Isus džalal o but them thaj e manušnja save rovenas thaj kukinas pale leste. ²⁸ O Isus boldape lende thaj phendas lende: "Manušnjalen andar o Jerusalem, na roven pe mande, nego roven pe tumende thaj pe tumare čhavra. ²⁹ Kaj ake aven e đesa kana phenelape: 'Blago e nerotkinjende, blago e điješče savo či bijanda thaj blago e čučende save či pravardine.' ³⁰ Askal e manuša molina e gore te peren pe lende thaj e bregonen te učharen len. ³¹ Kaj ako gajda čerelpe e zelene kaštenca, so tek avela e šuče kaštenca?"

³² E Isuseja po mudaripe inđarenas vi aver duj zločinconen. ³³ Kana aviline po than savo akhardolas Lubanja, okote razapnisardine e Isuse, a paše leste vi godole zločinconen, ječe pe lešči desno rig, a avre pe lešči levo rig.

³⁴ A o Isus phenelas: "Jartosar lende, Dade Devla, kaj či džanen so čeren!" Pale godova e vojnijkurja čhudine e kocka thaj gajda podelisardine maškar peste lešče drze.

³⁵ O them ačhelas okote thaj dičhelas, a e verske vođe marenas lestar muj e alavenca: "Averen spasisardas, neka akana spasisarel korkoro pes ako si vo čačes o Hristo e Devlesko izabraniko!" ³⁶ Vi e vojnukurja marenas muj lestar, avenas paše leste thaj nudinas les e mol savi sas hamime e šuteja ³⁷ thaj phenenas: "Ako san tu o caro e židovengo, spasi korkoro tut!" ³⁸ A opral lesko šoro čhutine vi natpis pe savo ramolas: "Akava si o caro e židovengo."

³⁹ Jek katar o razapnime zločinco vređolas e Isuse thaj phenelas: "Najsan li tu o Hristo? Pa spasi tut thaj vi amen!"

⁴⁰ Askal aver phendas: "Zar či daras e Devlestar? Trpis isto kazna sago vi vo? ⁴¹ Ali pravedno si te amen trpis kaj primisardam so zaslužisardam amare trajosa, a akava manuš khanči bilače či ćerdas." ⁴² Askal phendas: "Isuse, kana počnija te vladis sago caro, detut gođi pe mande thaj av mande milostivo."

⁴³ A o Isus phendas lešće: "Čačes phenav tuće: ađes aveja manca ando rajo!"

E Isusesko smrto

⁴⁴ Kana već avilo o mismeri, pe sasti phuv nastanisarda o tunjariko thaj sas džike o trito sato mismere, ⁴⁵ kaj o kham pomračisajlo, a e firanglje ando Hramo pharadile pe opaš. ⁴⁶ A o Isus još jekhvar čhtas muj andar sasto glas: "Dade Devla, ande ćire vas predaiv mungro duho!" Godova phendas, thaj izdahnisarda.

⁴⁷ Kana o rimsko stotniko dikhlas so dogodisajlo, ačhilo te slavil e Devle thaj phenda: "Akava manuš sas čačes pravedniko!" ⁴⁸ Nakon godova sa o them savo ćidape te dičhel godova prizor dikhline so sas, boldenaspe čere thaj marenaspe katar e tuga ando kolin. ⁴⁹ Majdur ačhenas sa okola kaj pindžarenas e Isuse thaj e manušnja save džanas pale leste andar e Galileja thaj promatrinas.

E Isusesko prahope

⁵⁰ Sas varesavo manuš savo akhardolas Josif. Vo sas versko večniko. Thaj sas lačo thaj pravedno manuš ⁵¹ andar e Arimateja, gav savo si ande Judeja. Vo či složisajlo e odlukava thaj e postupkosa so ćerdine e Isusešće, nego ažućarelas te avel e Devlesko carstvo. ⁵² Vo đelo ko Pilato thaj rodas lestar e Isusesko telo. ⁵³ Pale godova fuljardine les katar o trušul, paćardine les ando pohtan thaj čhutine les ando isklesime limori ande savo još khonik nas čhutino. ⁵⁴ Godova sas des kana o them pripremilaspe palo savato, savo uskoro započnila.

⁵⁵ A godova sa pratinas e manušnja save aviline e Isuseja andar e Galileja. Thaj dičhenas sar čhonas e Isusesko telo ando limori. ⁵⁶ Pale godova boldinepe čere te pripremin e miomirisurja thaj o pomast savo koristilaspe palo prahope. A kana godova završisardine, već sas o savato pa sasto đes naštik khanči ćerdine kaj poštuinas e odredba andar o zakon.

24

E manušnja arakhline e Isusesko limori čučo

¹ Prvo des ando kurko, detharinako rano, e manušnja aviline po limori e miomirisenca save von korkoro ćerdine. ² A kana aresline džiko limori arakhline o bar spidino katar o limori. ³ Dine andre, ali či arakhline o

telo e Gospode Isusesko. ⁴ Thaj dok ačhenas gajda zbnunime, angle lende pojavisajle duj manuš a de blistavo parne haljine. ⁵ E manušnja darajle thaj poklonisajle e mujesa džike phuv, a e duj manuš a phendine lende: "Sostar roden e džude maškar e mule? ⁶ Naj akate, nego uštalo andar e mule! Den tumen gođi sar phendas tumende dok još sas ande Galileja: ⁷ 'Me o Čhavo e Manušesko moraš te avava dino ande vas e bezehalende thaj razapnina man, ali me o trito đes uštava andar e mule.' "

⁸ Askal e manušnja dinepe gođi kaj o Isus phendas godova. ⁹ Thaj boldinepe katar o limori thaj sa godova javisardine e dešujek apostolende thaj savorende averende. ¹⁰ A godola manušnja sas e Marija andar e Magdala, e Jovana, e Marija dej e Jakovešči, thaj još varesošče manušnja. Von sa godova so sas phendine e apostolende. ¹¹ A e apostolende sa gadava činisajlo sago kaj umisliardine, thaj či pačaine e manušnjende. ¹² A o Petar ipak, uštalo thaj prastaja karingal o limori. Kana areslo, provirisarda andre thaj dikhla andre o pohtan katar o lano sar pašljol ando limori. Pale godova bolda pes čhere ando čudo savo dogodisajlo.

O Isus sikadol e duje učenikonende po drom palo Emaus

¹³ Godova đes e Isusešče duj sledbenikurja putuinas ando gav savo akhardolas Emaus, savo sas majdur katar o Jerusolim dešujek kilometrja. ¹⁴ Dromesa čerenas svato maškar pende pale sa so sas. ¹⁵ Thaj dok gajda čerenas svato thaj raspravinas, avilo dži lende o Isus thaj džalas lenca. ¹⁶ Ali nas dino lende jakhende te pindžaren les.

¹⁷ O Isus phučlalen: "So godova raspravin dromesa?"

Von ačhiline phađe katar e tuga. ¹⁸ Jek lendar, savo akhardolas Kleopa, phendas lešče: "Zar san tu jedino stranco ando Jerusolim savo či džanel so sas ando Jerusolim akala đesa?"

¹⁹ A o Isus phučla: "So sas godova?"

A von phendine lešče: "Pa okova so dogodisajlo e Isuseja andar o Nazaret. Vo sas proroko, silno pe dela thaj ande alava anglo Del thaj angle sa o them: ²⁰ Ali amare šorvale rašaja thaj e vladarja predaisardine les te avel osudime po smrto thaj te razapnin les. ²¹ A amen nadisajlam kaj si vo okova savo izbavila o Izrael osim godova, akava si već trito đes sar gadava dogodisajlo. ²² A još vi varesave manušnja, save sas maškar mende, zbnunisardine men: čim svanosardas đele po limori, ²³ ali okote či arakhline lesko telo pa aviline thaj phendine amende kaj sikadile lende e anđelurja thaj phendine lende kaj si o Isus džudo. ²⁴ Varesave amarendar prastaine po limori thaj arakhline sa sar e manušnja phendine, ali les či dikhline."

²⁵ A o Isus pe godova phendas lende: "O sar sen nerazumne, nisar te pačan ande kova so phendine e prorokurja! ²⁶ Dali či von prorokuisardine kaj o Hristo sa godova moraš te pretrpila majsigo nego so o Del proslavila les?" ²⁷ Askal o Isus započnisardas te objasnil lende sa so sas ramome ando Sveto lil, katar o Mojsije džike e prorokurja.

²⁸ Pe godova avile paše dži ko gav ande savo džanas, a lende pričinisajo sago kaj o Isus kamelas te nastavil majdur o drom. ²⁹ Ali von nagovorinas les: "Ač amenca! Kaj već peli e rjat, a o đes načhel!" Vo ačhilo thaj dijas lenca ando čher. ³⁰ Kana o Isus lijas te hal lenca, lijas o mangro, blagoslovisarda les, phagla les thaj dija len. ³¹ Pe godova putajle lende jakha thaj pindžardine les, ali vo nestanisardas angle lende jakha.

³² Askal von phendine jek avrešće: “Či li phabolas amaro ilo ande amende dromesa dok čerelas amende svato, thaj dok tumačilas amende o Sveto lil?” ³³ Odma spremisajle thaj boldinepe ando Jerusalem. Okote arakhlina e dešujek apostolen thaj vi averen e Isusešće sledbenikonen, ³⁴ save phendine lenđe: “O Gospod čačes uštilo andar e mule thaj sikadilo e Simonešće!” ³⁵ Askal von phendine sar maladine e Gospode po drom palo Emaus thaj sar pindžardine les kana phaglas o mangro.

O Isus sikadlo e učenikonenđe

³⁶ Dok von čerenas svato pale godova, o Isus katar jekhvar ačhilo maškar lende thaj phendas lenđe: “Miro tumenđe!” ³⁷ Von, zburime thaj darade, gndisardine kaj dičhen e duho. ³⁸ A o Isus phendas lenđe: “Sostar darajle? Sostar kasavi sumnja dija ande tumare ile? ³⁹ Dičhen mungre vas thaj mungre pungre! Me sem gadava! Pipnin man thaj dičhena! E duho naj kokala ni mas sago kaj dičhen kaj man si!” ⁴⁰ Kana godova phendas lende, sikada lende e ožiljkurja pe pire vas thaj pire pungre.

⁴¹ Katar o čuđenje thaj katar e bah naštik pačaine. A vo phučla len: “Si tumen vareso hamasko?” ⁴² Von dine les kotor peko mačo. ⁴³ Vo lija les thaj halas anglalende.

⁴⁴ Askal phendas: “Pale akava phenavas tumenđe dok još semas tumenca: Trubul te pherelpe sa so si ande Mojsijesko zakono, ande proročke lila thaj ande psalmurja ramome pale mande.” ⁴⁵ Askal putardas lenđi gođi te hačaren o Sveto lil. ⁴⁶ Thaj phendas lenđe: “Ramome si ande Svete lila: O Hristo trpila thaj merela, a o trito đes uštela andar e mule. ⁴⁷ Ande lesko alav propovedilape sa e manušenđe kaj trubun te pokainpe gajda te o Del jartol lenđe e bezeha. A počnila katar o Jerusalem. ⁴⁸ Tumen sen svedokurja pale godova.

⁴⁹ A me bičhalava tumende e Sveto Duho, baš sago kaj mungro Dad obečisardas. Zato ačhen ando gav dok či len pe tumende e sila opral.”

O Isus si vazdino ando nebo angle učenikurja

⁵⁰ Pale godova o Isus inđarda len paše džiko gav Vitanija. Okote vazdas pire vas thaj blagoslovisarda len. ⁵¹ Gajda sar blagoslovisarda len, durilo lendar thaj sas lino ando nebo. ⁵² Von peline pe koča angle leste thaj askal bare bahtasa boldinepe ando Jerusalem. ⁵³ Thaj svako đes ando Hramo slavinas e Devle.